

การเปิดรับสื่อ การรับรู้ ทักษะคติ และการใช้ประโยชน์
จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2560

**Bangkok Youths' Exposure to, Awareness of, Attitude and Uses
of the Sufficiency Economy Philosophy**

Miss Apinya Kaewpremkuson

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Communication Arts
School of Communication Arts
Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปิดรับสื่อ การรับรู้ ทศนคติ และการใช้ประโยชน์จากหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร
ชื่อและนามสกุล นางสาวอภิญญา แก้วเปรมกุล
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันทัต ทองรินทร์
2. รองศาสตราจารย์ไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค

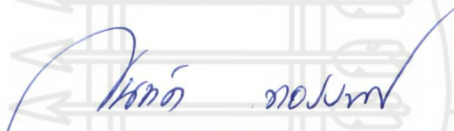
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2561

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนิท)

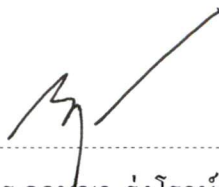
กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันทัต ทองรินทร์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา รุ่งโรจน์วณิชย์)

กศ.

ชื่อวิทยานิพนธ์ การเปิดรับสื่อ การรับรู้ ทักษะคิด และการใช้ประโยชน์จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย นางสาวอภิญา แก้วเปรมกุล **รหัสนักศึกษา** 2581500333 **ปริญญา** นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันหัตถ์ ทองรินทร์ (2) รองศาสตราจารย์ไพบูรณ์ คะเขนทรพรรค
ปีการศึกษา 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมการเปิดรับสื่อและสาร 2) การรับรู้ 3) ทักษะคิด 4) การใช้ประโยชน์จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และ 5) ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อและสาร และทักษะคิดของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 420 คน สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่าง 1) เปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมในระดับมาก และเปิดรับจากโทรทัศน์และจากบุคคลในครอบครัวในระดับมาก 2) มีการรับรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากที่สุด ประเด็นความพอประมาณ 3) มีทักษะคิดต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมในระดับมาก 4) มีการใช้ประโยชน์จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมในระดับมาก และ 5) การเปิดรับสื่อมีความสัมพันธ์กับทักษะคิดของเยาวชนในระดับต่ำที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 การเปิดรับสารมีความสัมพันธ์กับทักษะคิดของเยาวชนในระดับปานกลางที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

คำสำคัญ การเปิดรับ การรับรู้ ทักษะคิด การใช้ประโยชน์ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Thesis title: Bangkok Youths' Exposure to, Awareness of, Attitude and Uses of the Sufficiency Economy Philosophy

Researcher: Miss Apinya Kaewpremkuson; **ID:** 2581500333;

Degree: Master of Communication Arts; **Thesis advisor:** (1) Dr.Santat Thongrin, Assistant Professor; (2) Paiboon Kachentaraphan, Associate Professor;

Academic year: 2017

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the behavior of secondary school students in Bangkok in terms of exposure to media and messages regarding the Sufficiency Economy Philosophy; 2) their awareness of principles of the Sufficiency Economy Philosophy; 3) their attitudes towards the Sufficiency Economy Philosophy; 4) their utilization of principles of the Sufficiency Economy Philosophy; and 5) the relationships between exposure to media and messages about the philosophy and students' attitudes about the philosophy.

This was a quantitative research. The sample population was 420 secondary school students in Bangkok, chosen through multi-level sampling. Data were collected using a questionnaire and analyzed using percentage, mean, standard deviation and Pearson's correlated coefficient.

The results showed that 1) overall, the samples were exposed to media coverage on the Sufficiency Economy Philosophy at a high level, mainly through television and interpersonal communication the form of family members. 2) Most of the samples were aware of the principle of Sufficing Economy Philosophy at the highest level. 3) Overall, the samples had a positive attitude towards the Sufficiency Economy Philosophy at a high level. 4) Overall, the samples utilized the principles of the Sufficiency Economy Philosophy at a high level. 5) There was a low-level correlation at confidence level 0.05 between youths' exposure to media about the Sufficiency Economy Philosophy and their attitude toward the Sufficiency Economy Philosophy. There was a medium-level correlation at confidence level 0.05 between youths' exposure to messages on the Sufficiency Economy Philosophy and their attitude toward the Sufficiency Economy Philosophy.

Keywords: Exposure, Awareness, Attitude, Utilization, Principles of the Sufficiency Economy Philosophy

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยได้รับการเอื้อเฟื้อข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และความร่วมมือจากหลายท่าน ซึ่งให้การสนับสนุนผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มต้นงานวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันศักดิ์ ทองรินทร์ อาจารย์ประจำสาขาניתศศาสตร์ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของการวิจัยในครั้งนี้ ที่กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำ และความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับแนวทางการทำวิจัย ตลอดจนปรับปรุงงานวิจัยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และการนำเสนองานวิจัยนี้ด้วยความเอาใจใส่อย่างดีเยี่ยม ตลอดจน รองศาสตราจารย์ ดร. สมาน งามสนิท ประธานกรรมการสอบและรองศาสตราจารย์ไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค์ กรรมการสอบ ที่ให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้งานวิจัยฉบับนี้มีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ อาจารย์กรรพุม บุญทวี อาจารย์ประจำสาขาניתศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช รองศาสตราจารย์ สุมน อยู่สิน ผู้ทรงคุณวุฒิประจำสาขาניתศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช รองศาสตราจารย์ธีรารักษ์ โพธิ์สุวรรณ อาจารย์ประจำสาขาניתศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย รวมถึง อาจารย์จาก โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 6 โรงเรียน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์อยู่ไม่น้อย จึงขอมอบส่วนดีทั้งหมดนี้ให้แก่คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาจนทำให้ผลงานวิจัยเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นนั้น ผู้วิจัยขออภัยและยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

อภิญญา แก้วเปรมกุศล

กรกฎาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย.....	1
ประเด็นปัญหาการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	13
ทฤษฎีการเปิดรับสื่อและการเลือกรับสาร และแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ การเลือกเปิดรับสื่อ.....	21
ทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้.....	26
ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	35
รูปแบบการวิจัย.....	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผล.....	38
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	40
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล.....	40
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อ.....	42
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดรับสาร.....	44
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้.....	50
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติ.....	53
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์.....	57
ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อและสารและทัศนคติของ เยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่ต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง.....	58
ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นอื่น ๆ.....	60
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	63
สรุปการวิจัย.....	63
อภิปรายผล.....	68
ข้อเสนอแนะ.....	72
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก.....	73
ก ผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย.....	81
ข แบบสอบถาม.....	82
ประวัติผู้วิจัย.....	91

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของเพศของกลุ่มตัวอย่าง.....	40
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของอายุของกลุ่มตัวอย่าง.....	41
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง.....	41
ตารางที่ 4.4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเปิดรับสื่อ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่าง.....	42
ตารางที่ 4.5 ร้อยละของช่วงเวลาการเปิดรับสื่อแต่ละประเภท เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	43
ตารางที่ 4.6 ร้อยละของสถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับสื่อ.....	44
ตารางที่ 4.7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประเด็น เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับ.....	45
ตารางที่ 4.8 ร้อยละของการรับรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่าง.....	50
ตารางที่ 4.9 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับทัศนคติ ของกลุ่มตัวอย่างต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	53
ตารางที่ 4.10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ การใช้ประโยชน์จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่าง.....	57
ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อโดยรวมกับทัศนคติของเยาวชนระดับ มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงโดยรวม.....	58
ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อกับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจำแนกตามประเภทของสื่อ.....	59
ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสารโดยรวมกับทัศนคติของเยาวชนระดับ มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงโดยรวม.....	60

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....6

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมา และความสำคัญของการวิจัย

สังคมไทยรับเอาวัฒนธรรมของชาติตะวันตกเข้ามาใช้ในการดำรงชีวิตมากมาย ไม่ว่าจะเป็น การบริโภค การแต่งกาย ความเป็นอยู่ บนพื้นฐานของความหิวหิวเพื่ออยู่ นิยมวัตถุนิยมเกิดเป็นวัฒนธรรม บริโภคนิยม วัตถุนิยม ส่งผลให้คนไทยจำนวนไม่น้อยที่มีภาระหนี้สิน เพราะต่างต้องแข่งขันกัน เพื่อความอยู่รอด ในขณะที่เด็กและเยาวชนบางกลุ่มมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ใช้ชีวิตอย่างฟุ้งเฟ้อ ขาดหลักพื้นฐานของการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม ประกอบกับมีสิ่งเร้าสิ่งยั่วยุให้เด็กและเยาวชนใช้จ่าย เกินตัว ไม่เห็นคุณค่าของเงิน และสิ่งของที่ได้มาง่าย ๆ ขาดความรับผิดชอบ ขาดระเบียบวินัย ขาดการควบคุมตัวเอง มีอิสระมากขึ้น นอกจากนี้ สภาพของครอบครัวไทยเปลี่ยนไป ผู้ปกครองมีเวลา ใกล้ชิดกับบุตรหลานน้อยลง อันเป็นผลมาจากสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม หลายครอบครัวให้ ลูกมากจนติดเป็นนิสัย และถ้าลูกบ้านหนึ่งมี ลูกอีกบ้านใน โรงเรียนเดียวกันก็ “ต้องมี” สิ่งเหล่านี้ ตามสมัยนิยมเสมอ การที่นิสัยเหล่านี้ ติดตัวลูกไปจนโต หากวันหนึ่งเด็กและเยาวชนต้องหาเลี้ยงชีพ ด้วยตนเอง และไม่สามารถตอบสนองความต้องการตนเองได้ ก็จะต้องไปกู้หนี้ยืมสิน เพื่อตามจับจ่าย วัตถุให้กับตนเอง แต่หากเด็กและเยาวชนได้เรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันเป็น การปูพื้นฐานที่สำคัญในการใช้ชีวิตได้อย่างสมดุล ก็จะสามารถช่วยสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อเตรียมพร้อม รับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น และเป็นการสร้างพลเมืองที่ดีที่จะช่วยพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรือง และมั่นคงต่อไป

เศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) เป็น “ปรัชญา” ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พระราชทานเพื่อชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิต และปฏิบัติตน ให้แก่ประชาชนทุกระดับทุกสาขาวิชาชีพระดับโดยตลอด นับตั้งแต่ปี 2517 เป็นต้นมา โดยพระองค์ ทรงห่วงใยต่อสถานการณ์และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตอยู่ของคนไทย และสังคมไทยในยุคโลกาภิวัตน์ จนกระทั่งเข้าสู่ห้วงเวลาที่ประเทศประสบวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ อย่างรุนแรง ในปี 2540 และภายหลังจากปัญหาวิกฤต พระองค์พระราชทานแนวทางแก้ไขปัญหามา เพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทรงเตือนทุกฝ่ายให้รู้จัก คำว่า “พอเพียง” อย่าทำอะไรเกินตัว ทำอะไรต้องรอบคอบ ไม่ประมาท ดำรงชีวิตอย่างสมถะและ

สามัคคี ซึ่งจะนำพาตนเอง และประเทศชาติให้รอดพ้นภาวะวิกฤตต่าง ๆ และนำไปสู่ความสุขได้ (เว็บไซต์มูลนิธิชัยพัฒนา <http://www.chaipat.or.th>)

ทั้งนี้ การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ัญเชิญหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศ นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 เป็นต้นมา จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ในปัจจุบัน ซึ่งได้จัดทำขึ้นในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศ ท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยรัฐบาลทุกรัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการดำเนินงานในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมาอย่างต่อเนื่องและเพิ่มพูนขึ้น อีกทั้งรัฐบาลปัจจุบัน ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งครอบคลุมการพัฒนาประเทศทุกด้าน โดยความร่วมมือของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564) อีกทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นหนึ่งในหลักการสำคัญดังปรากฏในมาตรา 75 วรรค 1 และมาตรา 257 วรรค 1 จึงถือเป็นพันธกิจสำคัญของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษ เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ในการดำเนินงานสนองแนวพระราชดำริและขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดสัมฤทธิ์ผล (แผนยุทธศาสตร์ สำนักงาน กปร. ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2561-2564, หน้า 4)

แนวคิด “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวปฏิบัติโดยยึดหลักความพอดีบนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง ถึงแม้แนวคิดนี้ คนส่วนใหญ่จะเข้าใจว่ามุ่งไปที่เกษตรกร แต่ก็ได้หมายความว่าทุกคนจะต้องกลับไปสู่ภาคเกษตรกรทั้งหมด หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควรถูกนำมาใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต ด้วยเพราะเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญา เป็นแนวปฏิบัติที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของวิถีไทย ทั้งในด้านการพัฒนาและการบริหาร ให้ดำเนินไปบน “ทางสายกลาง” โดยผู้ปฏิบัติจะต้องมีคุณลักษณะที่เป็นฐานราก คือ มีความรู้ทั้งในด้านความรู้ รอบคอบ ความระมัดระวัง และเป็นคนดี มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีสติปัญญาและความเพียร โดยมีวิธีปฏิบัติที่สำคัญ 3 ประการ คือ ความพอประมาณ การมีเหตุผล และการสร้างระบบภูมิคุ้มกันในตัวเองสู่เป้าหมาย เพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างมั่นคง รอดพ้นจากวิกฤตและรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (สำนักงาน กปร.: 2547) ซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อน คือ เด็กและเยาวชน การทำให้เด็กรู้จักความพอเพียง ปลูกฝัง อบรมบ่มเพาะให้เด็กและเยาวชนมีความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถรู้จักการใช้ชีวิตได้อย่างสมดุล ตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ รู้จักการอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักเอื้อเพื่อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมและค่านิยม ความเป็นไทย ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

รู้ว่าตนเองเป็นองค์ประกอบหนึ่งในสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมของโลก การกระทำของตนย่อมมีผล และเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมในโลกที่ตนเองอาศัยอยู่ด้วย ซึ่งการจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น ครอบครัว และสถานศึกษาเป็นพื้นที่สำคัญอย่างยิ่ง ที่จะบูรณาการกลมกลืนให้เด็ก และเยาวชนเห็นถึงความเชื่อมโยงในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ ทั้งนี้ การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างเครือข่ายเรียนรู้ ให้มีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นกรอบความคิด เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ตลอดจนเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของคนไทยในทุกภาคส่วน สร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมและปลูกฝังกระบวนการทัศนคติในการดำรงชีวิตให้อยู่บนพื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วย

อย่างไรก็ตาม ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับการเปิดรับสื่อ การเปิดรับสาร การรับรู้ ทัศนคติ และการใช้ประโยชน์ของแต่ละบุคคลด้วยเช่นกัน ซึ่งการเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเรื่องสำคัญที่อาจเข้าใจยาก เนื่องจากพฤติกรรมการเลือกรับข่าวสารของแต่ละบุคคล ย่อมมีความแตกต่างกันและมีกระบวนการเลือกสรร (Selective Process) ที่แตกต่างกัน โดยผ่านทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ซึ่งเป็นการเลือกรับสิ่งเร้าบางตัวเท่านั้น พฤติกรรมการเปิดรับเป็นขั้นตอนแรกสุดของกระบวนการรับรู้ (Perception) เมื่อผู้บริโภคมียุติกรรมกรเปิดรับสื่อแล้ว ก็จะมีคามสนใจในข่าวสาร และต่อมาจึงทำการตีความหมายสารที่ได้รับ แม้ผู้รับสารจะรับสารโดยผ่านสื่อใดก็ตาม ผู้รับสารก็จะเลือกสรรและแสวงหาข่าวสาร ตามความต้องการหรือความคาดหวังที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล โดยผ่านกระบวนการเลือกรับข่าวสารที่สนใจจากแหล่งหนึ่งแหล่งใด โดยมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ อาทิ ทัศนคติเดิมของผู้รับสาร ซึ่งบุคคลมักจะแสวงหาข่าวสารเพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่ และหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ขัดแย้งกับความรู้สึกรู้สึกนึกคิดเดิมของตนเอง (เทพนม เมืองแมน และ สวิง สุวรรณ, 2540: หน้า 6) และเมื่อบุคคลได้ตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีความได้เปรียบเสียเปรียบก้ำกึ่งกัน บุคคลย่อมมีแนวโน้มที่จะแสวงหาข่าวสารที่สนับสนุนการตัดสินใจนั้น ๆ มากกว่าที่จะแสวงหาข่าวสารที่ขัดกับสิ่งที่กระทำลงไป ซึ่งนอกจากทัศนคติดั้งเดิมที่เป็นตัวกำหนดในการเลือกเปิดรับข่าวสารแล้ว ความพึงพอใจก็เป็นผลของการแสดงออกของทัศนคติของบุคคลอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจที่มีประสบการณ์ที่มนุษย์เราได้รับอาจจะมากหรือน้อยก็ได้ และเป็นความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ แต่เมื่อได้สิ่งนั้นตอบสนองความต้องการหรือทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ ก็จะเกิดความรู้สึกบวก เป็นความรู้สึกที่พึงพอใจ แต่ในทางตรงกันข้าม หากสิ่งนั้น สร้างความรู้สึกผิดหวัง ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกทางลบ เป็นความรู้สึกไม่พึงพอใจ นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยทางด้านสังคม จิตใจ และลักษณะส่วนบุคคลอีกมากมาย

หลายประการ ได้แก่ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น ระดับการศึกษา วัย อาชีพ รายได้ ตลอดจนความเชื่อ อุดมการณ์ ลัทธินิยม ศาสนา วัฒนธรรมประเพณี ประสบการณ์ ที่มีส่วนในการกำหนดการเลือกเปิดรับข่าวสารอีกด้วย

แม้ว่าบุคคลจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกัน มีวัตถุประสงค์ในพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกัน และมีความต้องการในพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกัน แต่ผู้รับสารก็มีความคาดหวังจากสื่อมวลชนว่า การบริโภคข่าวสารจากสื่อมวลชนจะช่วยตอบสนองความต้องการของเขาได้ ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือเปลี่ยนลักษณะนิสัย เปลี่ยนพฤติกรรมบางอย่างได้โดยการเลือกบริโภคสื่อมวลชนนั้น จะขึ้นอยู่กับความต้องการหรือแรงจูงใจของผู้รับสารเอง เพราะบุคคลแต่ละคนย่อมมีวัตถุประสงค์และความตั้งใจในการใช้ประโยชน์แตกต่างกัน (ดวงฤทัย พงศ์ไพฑูริย์, 2544, หน้า 13-14)

นอกจากนั้น พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล โดยใช้บุคคลเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งสื่อบุคคลนี้ จะมีประโยชน์อย่างมากในกรณีที่ผู้ส่งสารหวังผลให้ผู้รับสารมีความเข้าใจกระจ่างชัดเจน และตัดสินใจรับสารได้อย่างมั่นใจยิ่งขึ้น การสื่อสารระหว่างบุคคลนี้ สามารถกระทำได้ด้วยวิธีการติดต่อโดยตรง (Direct Contact) เป็นการเผยแพร่ข่าวสาร เพื่อสร้างความเข้าใจหรือชักจูงโน้มน้าวใจกับผู้รับสารโดยตรง และการติดต่อโดยกลุ่ม (Group Contact of Community Public) โดยกลุ่มจะมีอิทธิพลต่อบุคคลส่วนรวม ช่วยให้การสื่อสารของบุคคลบรรลุเป้าหมายได้ เพราะเมื่อกลุ่มมีความสนใจมุ่งไปในทิศทางใด บุคคลส่วนใหญ่ในกลุ่ม ก็จะมี ความสนใจในทิศทางนั้นด้วย รวมถึงการเปิดรับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจ โดยสื่อเฉพาะกิจที่ถูกผลิตขึ้นมาโดยมีเนื้อหาสาระที่เฉพาะเจาะจง และมีจุดมุ่งหมายหลักอยู่ที่ผู้รับสารเฉพาะกลุ่ม อาทิ จุลสาร แผ่นพับ โปสเตอร์ ใบบลิว คู่มือ นิทรรศการ เป็นต้น ดังนั้น พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจนี้ ผู้รับสารจะได้รับข้อมูลข่าวสาร หรือความรู้เฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเฉพาะเจาะจง

จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร เป็นปัจจัยสำคัญในการนำมาประกอบการตัดสินใจของบุคคล ยิ่งบุคคลเกิดความไม่แน่ใจเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากเท่าใด บุคคลย่อมต้องการเปิดรับข่าวสารมากขึ้นเท่านั้น โดยไม่จำกัดว่าจะทำการเปิดรับข่าวสารจากสื่อใด ไม่ว่าจะ เป็นสื่อมวลชน สื่อบุคคล หรือสื่อเฉพาะกิจ แต่ทั้งนี้ บุคคลจะทำการเปิดรับข่าวสารเฉพาะเรื่องที่ทำให้ความสนใจเท่านั้น เนื่องจากข่าวสารในปัจจุบัน มีมากเกินไปกว่าที่ผู้รับสารจะรับไว้ทั้งหมดได้ จึงทำให้เกิดกระบวนการเลือกรับข่าวสารขึ้น ซึ่งบุคคลแต่ละคนก็จะมีเกณฑ์ในการเลือกรับข่าวสารที่แตกต่างกัน ตามลักษณะส่วนบุคคลหรือสภาพแวดล้อมในสังคมนั้น ๆ และวัตถุประสงค์หรือความต้องการที่จะเปิดรับข่าวสารของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน ย่อมทำให้มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกันได้ด้วย

จากแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสาร ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ การรับรู้ และทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อหาแนวคิด หรือวิธีการสร้างรูปแบบ ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้มีความเหมาะสมตรงกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์มีประสิทธิภาพ และได้ผลสัมฤทธิ์ โดยการมุ่งพัฒนาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนบนฐาน คัดเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ในการพัฒนาแบบเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างพลังทางสังคม โดยใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างรูปแบบการเรียนรู้ ซึ่งหากเยาวชนได้รับการเรียนรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสม จนเกิดเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสถาบันการศึกษาอย่างยั่งยืน ตลอดจนเป็นการสานต่อแนวพระราชดำริหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ให้มีความยั่งยืนสืบไป

2. ประเด็นปัญหาการวิจัย

- 2.1 เยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีการเปิดรับสื่อและสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร
- 2.2 เยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีการรับรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร
- 2.3 เยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

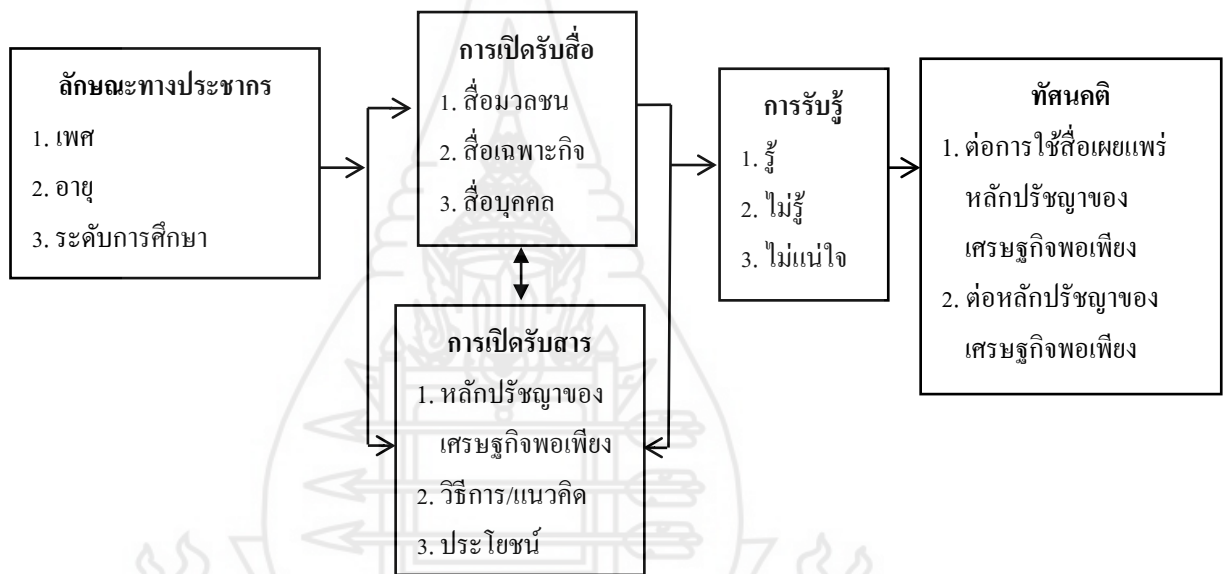
- 3.1 พฤติกรรมกรเปิดรับสื่อและสารจากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
- 3.2 การรับรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

3.3 ทักษะคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.4 การใช้ประโยชน์จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อและสาร และทักษะคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. สมมติฐานการวิจัย

5.1 การเปิดรับสื่อของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

5.2 การเปิดรับสารของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

6. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

6.1 เป็นแนวทางในการออกแบบสื่อ เพื่อการเผยแพร่แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร

6.2 เป็นแนวทางในการออกแบบการนำเสนอประเด็นสาร เพื่อการเผยแพร่แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร

6.3 เป็นแนวทางการประยุกต์ใช้ และปลูกฝังทัศนคติเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ แบ่งขอบเขตการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

7.1 เนื้อหาการเปิดรับสื่อและสาร การรับรู้ ทัศนคติ และการใช้ประโยชน์ของเยาวชนเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7.2 ศึกษาเฉพาะเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น

7.3 เก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงเวลาระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2560

8. นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้คำนิยามศัพท์เพื่อความเข้าใจ ดังนี้

8.1 การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง พฤติกรรมการเปิดรับชม รับฟัง หรืออ่าน ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ ได้แก่

8.1.1 สื่อมวลชน ประกอบด้วย วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์

8.2.1 สื่อเฉพาะกิจ ประกอบด้วย เว็บไซต์ สื่อสังคม กิจกรรมเข้าค่ายเรียนรู้ กิจกรรมการศึกษาดูงาน นิทรรศการ การเรียนในชั้นเรียน

8.3.1 สื่อบุคคล ประกอบด้วย บุคคลในครอบครัว ครู อาจารย์ เพื่อน

โดยพิจารณาถึงช่วงเวลา สถานที่ ความถี่ หรือความบ่อยครั้งในการเปิดรับ

8.2 การเปิดรับสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การได้รับข้อมูลความรู้ ประเด็นสาระเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

8.2.1 “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่ชาวไทย เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทำให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินชีวิต

8.2.2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวอง ให้รอดพ้นจากผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ทั้งจากภายในและภายนอก

8.2.3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งสร้างพื้นฐานในชีวิตให้ประชาชนมีความพอมี พอกิน พอใช้

8.2.4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน แต่จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบในการนำมาใช้

8.2.5 แนวทางในการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความประหยัด ถูกต้อง ซื่อสัตย์สุจริต การไม่แก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันกัน

8.2.6 การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนจะแสวงหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยาก การขวนขวายใฝ่หาความรู้ ให้มีรายได้เพิ่มพูนขึ้น ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา

8.2.7 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารการเงินได้เป็นอย่างดี

8.2.8 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถประยุกต์ใช้ทั้งระดับปัจเจกบุคคล ชุมชน และระดับรัฐได้

8.2.9 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นรูปแบบหนึ่งของการประยุกต์ใช้ในเกษตรทฤษฎีใหม่

8.2.10 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสอดคล้องกับหลักการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

8.2.11 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการสร้างรากฐานของประเทศ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ

8.3 การรับรู้ หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจของเยาวชนเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีการกำหนดเป็นระดับของการรู้ “ไม่รู้” หรือ “ไม่แน่ใจ” ได้แก่

8.3.1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานพระราชดำริ ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่ พสกนิกรชาวไทย

เพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทำให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินชีวิต

8.3.2 หลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการพัฒนาคน สังคม และประเทศชาติ

8.3.3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 3 หลัก คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และภูมิคุ้มกัน

8.3.4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 2 เงื่อนไข คือ การมีความรู้ และมีคุณธรรม

8.3.5 ความพอประมาณ หมายถึง พอประมาณในทุกอย่าง ความพอดี ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป โดยต้องไม่เบียดเบียนตนเอง หรือผู้อื่นให้เดือดร้อน

8.3.6 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

8.3.7 การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับกับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งใกล้และไกล

8.3.8 เงื่อนไข ด้าน “ความรู้” ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การมีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบ ที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นตอนการปฏิบัติ

8.3.9 เงื่อนไข ด้าน “คุณธรรม” ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การมีความตระหนักในคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต อดทน ความเพียร และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

8.3.10 สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) และมูลนิธิชัยพัฒนา เป็นหน่วยงานที่สามารถให้ข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้

8.4 ทักษะคิด หมายถึง ความคิดเห็นเชิงลึกในทิศทางบวกหรือลบของเยาวชนต่อการใช้สื่อ และประเด็นสารที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

8.5 เยาวชน หมายถึง นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาทั้งตอนต้นและตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร

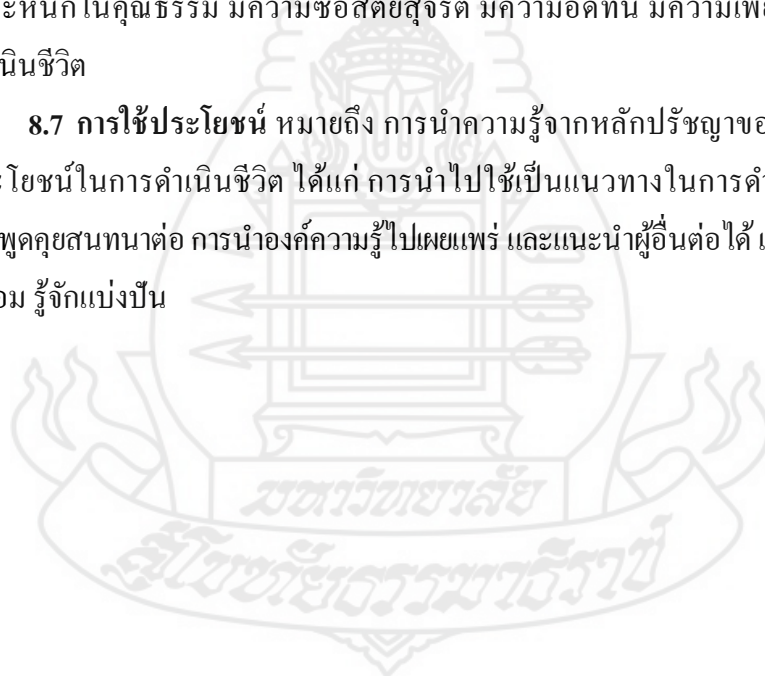
8.6 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง หลักแนวคิดในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ ได้แก่

8.6.1 ความพอประมาณ หมายถึง พอประมาณในทุกอย่าง ความพอดีไม่มาก หรือน้อยจนเกินไป โดยต้องไม่เบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่นให้เดือดร้อน

8.6.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

8.6.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับกับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งใกล้และไกล ภายใต้งู้นใจ 2 ประการ ได้แก่ ความรู้ คือ มีความรอบรู้ เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้น มาพิจารณา ให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบ การวางแผน และความระมัดระวังในขั้นตอนการปฏิบัติ คุณธรรม คือ มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียรและใช้สติปัญญา ในการดำเนินชีวิต

8.7 การใช้ประโยชน์ หมายถึง การนำความรู้จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต ได้แก่ การนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวัน การนำไปพูดคุยสนทนาต่อ การนำองค์ความรู้ไปเผยแพร่ และแนะนำผู้อื่นต่อได้ และรับผิดชอบตนเอง รู้จักเก็บออม รู้จักแบ่งปัน

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อ การรับรู้ทัศนคติ และการใช้ประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ
2. แนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ทฤษฎีการเลือกเปิดรับสื่อและการเลือกรับสาร
4. ทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้
5. ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

ทัศนคติ (Attitude) หรือ เจตคติ หมายถึง เรื่องราวที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลเป็นการจัดระเบียบแนวความคิด ความเชื่อ อุปนิสัย และสิ่งจูงใจ ที่เกี่ยวข้องต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกิดจากความพร้อมหรือความโน้มเอียงของจิตใจ หรือประสาท ซึ่งแสดงออกเพื่อโต้ตอบต่อสิ่งเร้าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยจะแสดงออกในทางสนับสนุน เห็นดีเห็นชอบด้วยก็ได้

สนธยา พลศรี (2550: 35) ให้ความหมายว่า เจตคติ (Attitude) เป็นสภาวะจิตใจ หรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งที่จะเรียนรู้ ในลักษณะของการยอมรับ (Accept) หรือไม่ยอมรับ (Reject)

Allport (1935 อ้างถึงใน ชีรุติ เอกะกุล, 2549: 1) ให้ความหมายว่า เจตคติ หมายถึง สภาพความพร้อมของสมองและประสาท อันได้จากประสบการณ์และการตอบสนอง ทั้งทางตรงและโดยอทธิพลของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ และสถานการณ์ทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกัน

เฉลียว บุรีภักดี (2520: 218) ให้ความหมายว่าเจตคติ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือบุคคลใด บุคคลหนึ่ง

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524: 4) ให้ความหมายว่า เจตคติ หมายถึง ความพร้อมในการกระทำของบุคคลต่อสิ่งใด บุคคลใด ความพร้อมดังกล่าวของบุคคล เห็นได้จากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงต่อสิ่งนั้นว่าชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

Hillgard (1962: 504) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง พฤติกรรมหรือความรู้สึกครั้งแรกที่มีต่อสิ่งหนึ่งต่อแนวความคิดหรือสภาพการณ์ใด ๆ ในทางเข้าหาหรือหนีออกห่าง และเป็นความพร้อมที่จะตอบสนองในทางเอนเอียงไปในลักษณะเดิม เมื่อได้พบพานกับสิ่งดังกล่าวอีก

Good (1959: 48) ให้ความหมายว่า เจตคติ หมายถึง ความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะหนึ่ง อาจจะเป็นการยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้ต่อสภาพการณ์บางอย่าง ต่อบุคคล หรือสิ่งของ เช่น ความพึงพอใจ

Thurstone (1968: 1) ให้ความหมายว่า เจตคติ เป็นผลรวมทั้งหมดของมนุษย์เกี่ยวกับความรู้สึก อคติ ความคิด ความกลัวบางสิ่งบางอย่าง

ชัยยง ยามรัตน์ (2523: 17-18) ได้สรุปประโยชน์ของเจตคติ ดังนี้

1) วัดเพื่อทำนายพฤติกรรม เนื่องด้วยเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคล ย่อมเป็นเครื่องแสดงว่าเรามีความรู้ทางด้านนั้นที่ดีหรือไม่ดี เกี่ยวกับสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด และเรามีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นเพียงใด เจตคติของบุคคลต่อสิ่งนั้น จึงเป็นเครื่องทำนายว่า บุคคลนั้นจะมีการกระทำต่อสิ่งนั้นไปในทำนองใด ฉะนั้น การทราบเจตคติของบุคคล ย่อมช่วยให้สามารถทำนายการกระทำของบุคคลนั้นได้ แม้จะไม่ถูกต้องเสมอไปก็ตาม

2) วัดเพื่อหาทางป้องกัน โดยทั่วไป การที่บุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งใดอย่างไรนั้น เป็นสิทธิของเขา แต่การอยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุขของสังคม ย่อมจะเป็นไปได้เมื่อพลเมืองมีเจตคติต่อสิ่งต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน ซึ่งจะเป็นทางให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกัน และไม่เกิดความแตกแยกในสังคม

3) วัดเพื่อหาทางแก้ไขเจตคติของบุคคลที่มีต่อเรื่องหนึ่งอาจแตกต่างกัน แต่ในบางเรื่องจำเป็นต้องได้รับความคิดเห็นและเจตคติที่สอดคล้องกัน เพื่อป้องกันปัญหาข้อขัดแย้ง

จากแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าว จึงอาจสรุปได้ว่า ทักษะคิด หรือเจตคติ เป็นลักษณะทางจิตของกลุ่มบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกของครัวเรือนที่เป็นแรงขับ แรงจูงใจให้กลุ่มบุคคล ซึ่งเป็นสมาชิกของครัวเรือนแสดงพฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น ถ้าทราบเจตคติของกลุ่มบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกของครัวเรือน ก็สามารถทำนายพฤติกรรมของกลุ่มบุคคล ซึ่งเป็นสมาชิกของครัวเรือนนั้นได้ ซึ่งโดยปกติคนเรามักแสดงพฤติกรรมในทิศทางที่สอดคล้องกับทักษะคิดที่มีอยู่ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะได้ศึกษาทักษะคิดต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 3 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) ความพอประมาณ
- 2) ความมีเหตุผล
- 3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดี

ภายใต้เงื่อนไข 2 ประการ คือ

- 1) ความรู้ และ
- 2) คุณธรรม

2. แนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ โดยมีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

2.1 กรอบแนวความคิด

เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็น การมองโลกเชิงระบบ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

2.2 คุณลักษณะ

เศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

2.3 คำนิยาม

ความพอเพียง จะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ ได้แก่

2.3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิต และการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

2.3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

2.3.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งใกล้และไกล

2.4 เจื้อนใจ

การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรม เป็นพื้นฐาน กล่าวคือ **เจื้อนใจความรู้** ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้น มาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ และ**เจื้อนใจคุณธรรม** ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

2.5 แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี (www.eto.ku.ac.th)

เศรษฐกิจพอเพียงและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ เป็นแนวทางในการพัฒนาที่นำไปสู่ความสามารถในการพึ่งตนเอง ในระดับต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน โดยลดความเสี่ยงเกี่ยวกับความผันแปรของธรรมชาติ หรือการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่าง ๆ โดยอาศัยความพอประมาณและความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี มีความรู้ ความเพียรและความอดทน สติและปัญญา การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และความสามัคคี

เศรษฐกิจพอเพียง มีความหมายกว้างกว่าทฤษฎีใหม่ โดยที่เศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวคิดที่ชี้บอกหลักการและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ ในขณะที่แนวพระราชดำริเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาภาคเกษตรอย่างเป็นขั้นตอนนั้น เป็นตัวอย่างการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในทางปฏิบัติ ที่เป็นรูปธรรมเฉพาะในพื้นที่ที่เหมาะสม

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลก ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจ

ของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีองค์ประกอบที่จะสามารถใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนากรอบทางเศรษฐศาสตร์ได้ (กลุ่มพัฒนากรอบแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, 2546, หน้า 35) ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 5 ส่วน กล่าวคือ

2.5.1 กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติเพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, 2550, หน้า 21 - 24)

2.5.2 คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน โดยเป็นปรัชญาที่มองโลกเชิงระบบ เน้นการรอดพ้นจากวิกฤติในแต่ละช่วงเวลา เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา ทั้งในมิติทางธรรมชาติทางสังคมและทางเศรษฐกิจ ตลอดจนพิจารณา วิเคราะห์สถานการณ์และความเปลี่ยนแปลง รวมทั้ง นโยบายวิธีการพัฒนาและผลที่เกิดขึ้นอย่างเชื่อมโยงภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีวัฒนธรรม และค่านิยมทางสังคม

2.5.3 คำนิยาม ความพอเพียงถือได้ว่าเป็นพื้นฐานไปสู่ความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภายนอกได้ ซึ่งความพอเพียง หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำ ซึ่งประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ พร้อมๆ กัน ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผลและภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ดังนี้

1) **ความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, 2550, หน้า 23) ในมิติต่าง ๆ ของการกระทำ เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ เพื่อนำไปสู่ความสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลง (กลุ่มพัฒนากรอบแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, 2546, หน้า 40) และหมายความรวมถึงการพึ่งตนเองและการมีชีวิตที่เรียบง่าย (โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย UNDP, 2550, หน้า 31)

2) *ความมีเหตุผล* หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอประมานนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, 2550, หน้า 23) และยังรวมถึงการสะสมความรู้และประสบการณ์ความสามารถในการวิเคราะห์ การรู้จักตนเอง การมองการณ์ไกล ตลอดจนมีความเมตตาเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย UNDP, 2550, หน้า 31)

3) *การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว* หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, 2550, หน้า 23) ซึ่งมีพื้นฐานมาจากความสามารถในการพึ่งตนเองและควมมีวินัยในตนเอง (โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย UNDP, 2550, หน้า 31) ภายใต้ข้อจำกัดของความรู้ที่มีอยู่ และสร้างภูมิคุ้มกันในตัวให้พอเพียงที่จะสามารถพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ ระดับของความพอประมานต้องครอบคลุมมิติการจัดการความเสี่ยงเชิงพลวัต จึงจะนับได้ว่าเป็นความพอเพียงที่สมบูรณ์ (กลุ่มพัฒนากรอบแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, 2546, หน้า 41)

4) *เงื่อนไขการตัดสินใจการกระทำและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ* ให้อยู่ในระดับพอเพียง ต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนิน การทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ กล่าวคือ

(1) *เงื่อนไขความรู้* ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบคอบ ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

(2) *เงื่อนไขคุณธรรม* ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย การพัฒนาคนให้เป็นทั้งคนเก่งและคนดี มีสุขภาพจิต และสุขภาพกายที่เข้มแข็ง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง อันจะต้องเสริมสร้างใน 2 ด้าน ได้แก่

ก. *ด้านจิตใจ/ปัญญา* โดยเน้นความรู้คู่คุณธรรม ตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรอบรู้ที่เหมาะสม

ข. *ด้านการกระทำหรือแนวทางการดำเนินชีวิต* เน้นความอดทน ความเพียร สติปัญญา และความรอบคอบ (กลุ่มพัฒนากรอบแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง, 2546, หน้า 42)

5) *แนวทางปฏิบัติและผลที่คาดว่าจะได้รับ* คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอย่างกว้างขวางทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ เทคโนโลยีและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ จะทำให้เกิดทั้งวิถีการพัฒนารวมและผลของการพัฒนาที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ความพอเพียงเป็นวิธีการที่คำนึงถึงความสมดุล พอประมาณอย่างมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่เหมาะสม ในขณะที่เดียวกันก็นำไปสู่การกระทำที่ก่อให้เกิดความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง หมายถึง ความสมดุล ในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความรู้/เทคโนโลยี ในขณะที่เดียวกันความสมดุลของการกระทำทั้งหมดและผลที่เกิดขึ้นในมิติของเวลา ก็จะนำไปสู่ความยั่งยืนของการพัฒนาของทุน ในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม ทุนทางสิ่งแวดล้อม และทุนทางภูมิปัญญา รวมทั้งความพร้อมรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่อผลกระทบในด้านต่าง ๆ

โดยสรุป เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดที่ยึดหลักทางสายกลาง เป็นหัวใจสำคัญของกรอบแนวคิด โดยความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี เพื่อเตรียมพร้อมที่จะจัดการกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจาก ทั้งภายนอกและภายใน เงื่อนไขในการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ให้อยู่ในความพอเพียงนั้น ต้องอาศัย ทั้งความรู้ (รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง) ผูกพันกับคุณธรรม (จิตใจมีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และ เพียรอดทน ปัญญา) เพื่อนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติ และผลที่คาดว่าจะได้รับคือการพัฒนาที่สมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความรู้/เทคโนโลยี การประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาสังคมไทยให้ยั่งยืน กล่าวได้ว่า สังคมไทยจะยั่งยืนได้ด้วยการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้อง และนำไป ปฏิบัติได้อย่างแพร่หลายและกว้างขวาง นอกจากนี้ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงยังก่อให้เกิดการพัฒนาสังคม ในหลากหลายมิติแบบบูรณาการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเงินของตนเอง ความมีจริยธรรม โลกาภิวัตน์ และการบริหารประเทศ ซึ่งล้วนเกี่ยวกับการตัดสินใจในทุกระดับ ในทุกภาคส่วน ชุมชน ประชาชน ธุรกิจเอกชน ภาควิชาการ และการเมือง ให้ถูกทิศถูกทาง อันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว ต่อไป

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550, หน้า 21 - 60) ได้ศึกษาหลักการสำคัญของการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนจากพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้ประมวลและสรุปสาระสำคัญเป็นหลักการสำคัญของการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน 8 ประการ ดังนี้

1) *ความพอเพียง* หมายถึง การที่ประชาชนและชุมชนเน้นการผลิตและบริโภคโดยยึดถือทางสายกลางความพอประมาณ และความพอดีในเวลาเดียวกัน และก้าวให้ทันในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งหมายความรวมถึงความพอเพียงในด้านต่าง ๆ กล่าวคือ

(1) ด้านจิตใจ คือ รู้จักพอ พอประมาณ ไม่โลภ ไม่เบียดเบียน ยึดมั่นในทางสายกลาง

(2) ด้านสังคม คือ การมุ่งให้เกิดความสุข ประชาชนมีเมตตา เอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามัคคีร่วมมือ เพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกัน โดยปราศจากการเบียดเบียนและเอารัดเอาเปรียบ

(3) ด้านวัฒนธรรม คือ การสนับสนุนให้เกิดวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตที่ประหยัด อุดม มีชีวิตที่เรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่ตกเป็นทาสของอบายมุข และบริโภคนิยม

(4) ด้านเศรษฐกิจ สนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนมีความขยันหมั่นเพียรในการประกอบสัมมาอาชีพ พึ่งตนเองได้ พ้นจากความยากจน มีรายได้เพิ่มสูงขึ้น และพ้นจากการเป็นหนี้สิน

(5) ด้านเทคโนโลยี หมายถึง การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพของตนเองและชุมชน

(6) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การไม่เบียดเบียนธรรมชาติมากเกินไป การอยู่ร่วมกับธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างพอดี คุ่มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด พร้อมกับอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2) *ความมีเหตุผล* หมายถึง การที่ประชาชนและชุมชนตัดสินใจและลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องและคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ ตลอดจนอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจปฏิบัติ และประเมินผลด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต อุดม ความเพียร และสติปัญญา

3) *การมีภูมิคุ้มกัน* หมายถึง การที่ประชาชนและชุมชนมีการเตรียมความพร้อมรู้เท่าทันต่อผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มีความยืดหยุ่นในการปรับตัว มีความเข้มแข็ง มั่นคง และยั่งยืน

4) *การพึ่งตนเอง* หมายถึง ประชาชนและชุมชนสนับสนุนระบบเศรษฐกิจของชุมชนที่อยู่ได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นหรือชุมชนอื่น จนเกินจำเป็น โดยเน้นความสามารถของประชาชนและชุมชนในการผลิตสินค้าและบริการเพื่อเลี้ยงประชาชนหรือชุมชนนั้น ๆ ได้ โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่ประชาชนหรือชุมชน ไม่ได้เป็นเจ้าของ กล่าวคือ

(1) ด้านจิตใจ คือ การทำตนให้เป็นที่พึ่งตนเอง มีจิตสำนึกที่ดี มีจิตเอื้ออาทร ประณีประนอม เห็นประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

(2) ด้านสังคม พิจารณาถึงการช่วยเหลือเกื้อกูลกันของแต่ละชุมชน เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแรง และเป็นอิสระ

(3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติของประชาชนในชุมชนอย่างฉลาดและหาทางเพิ่มมูลค่า โดยยึดหลักการของความยั่งยืน

(4) ด้านเทคโนโลยีจะพิจารณาถึงการเลือกใช้เทคโนโลยีที่สอดคล้องกับพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้าน ความต้องการ และสภาพแวดล้อมของชุมชน รวมทั้ง ควบพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาของชุมชนเอง

(5) ด้านเศรษฐกิจ คือ การสนับสนุนระบบเศรษฐกิจของชุมชน โดยยึดถือหลักการตนเป็นที่พึ่งแห่งตน มุ่งเน้นการผลิตที่เพียงพอกับความต้องการบริโภค หากเหลือจึงจะจำหน่าย ทั้งนี้ จะต้องมีการประหยัดลดค่าใช้จ่าย ยึดหลักพออยู่พอกิน พอใช้ และสร้างสิ่งอุปโภคบริโภคในชุมชนของตนเอง

5) *การเสริมสร้างคุณภาพคน* หมายถึง การเสริมสร้างจิตใจของประชาชนและชุมชนในระดับชาติ เช่น การมีคุณธรรม การละความชั่วและทำความดี การไม่เบียดเบียน มีความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเพียร ความอดทน ความรอบคอบ เป็นต้น เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จของชุมชนที่ได้กำหนดไว้

6) *การรวมกลุ่ม* หมายถึง การที่ประชาชนและชุมชนให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มเพื่อให้มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพ และนำมาซึ่งการกระจายรายได้ที่ดีขึ้น

7) *การสร้างเครือข่าย* หมายถึง ประชาชนและชุมชนร่วมมือกันสร้างเครือข่ายที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ และร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน โดยอาศัยหลักการเชื่อมโยงที่ไม่เบียดเบียน แบ่งปัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

8) ความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การสนับสนุนให้ประชาชน และชุมชนยึดถือการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม มีสมดุลระหว่างกระแสการแข่งขันจากโลกาภิวัตน์ และกระแสท้องถิ่นนิยม มีความหลากหลายในโครงสร้างการผลิต มีการใช้ทุนทางสังคมที่มีอยู่ ให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ทำลายทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และวิถีชีวิตของท้องถิ่นที่ดั้งเดิม

อำพล เสนาณรงค์ (2542) ได้ให้ทัศนะว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การพยายาม พึ่งพาตนเองช่วยตนเองให้มากที่สุดที่จะทำได้ ให้ “พอมีพอกิน” โดยเฉพาะอาหารและที่อยู่อาศัย ส่วนที่ไม่สามารถผลิตเองได้ ก็แลกเปลี่ยนหรือซื้อจากภายนอกบ้าง แต่ควรซื้อและใช้ของที่ผลิตได้ในท้องถิ่นหรือในประเทศให้มากที่สุด พยายามก่อนนี้ให้น้อยที่สุด อยู่ที่เรียบง่าย และพอใจในสิ่งที่ได้รับมาโดยชอบธรรม ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย เพื่อให้มีรายจ่ายไม่เกินรายรับ

เกษม วัฒนชัย (2550 ข, หน้า 89) ได้อธิบายถึง เศรษฐกิจพอเพียงจะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับตัวบุคคลและองค์กรทุกระดับที่นำไปปฏิบัติ เป็นภูมิคุ้มกัน และนำมาซึ่งความสุข เป็นรากฐานรองรับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของโลก รวมทั้งไม่เคยทำลายเศรษฐกิจหลักของประเทศเหมือนที่บางคนกล่าวอ้าง แม้สหประชาชาติก็ยังยอมรับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ การนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ มีเงื่อนไข 3 ประการ คือ เงื่อนไขด้านหลักวิชาการที่จะต้องมีความสมเหตุสมผล เงื่อนไขด้านคุณธรรม และเงื่อนไขด้านการดำเนินชีวิต เช่น ความอดทน ความเพียร ความขยัน ส่วนเรื่องความพอประมาณ ไม่ใช่การชี้เหนี่ยวจนสุดโต่ง แต่เป็นทางสายกลาง คือ ความประหยัด พอดี พอเหมาะต่อความจำเป็นตามอัตภาพ การรักษาหน้าหรือลัทธิ อย่างนั้นไม่เป็น

สุเมธ ตันติเวชกุล (2544: 284-291) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงหมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตนเองอยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือ ตั้งตัวให้มีความพอมีพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไป โดยสรุป คือ การหันกลับมายึดทางสายกลางในการดำรงชีวิต โดยใช้หลักการพึ่งตนเอง ได้แก่ พึ่งตนเองทางจิตใจ คนที่สมบูรณ์พร้อมต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีจิตสำนึกว่าตนนั้นสามารถพึ่งตนเองได้ ดังนั้น จึงควรที่จะสร้างพลังผลักดันให้มีภาวะจิตใจอีกเข็ม ต่อสู้ชีวิตด้วยความสุจริต แม้อาจจะไม่ประสบความสำเร็จบ้างก็ตาม ไม่ควรท้อแท้ให้พยายามต่อไป

ประเวศ วะสี (2542: 4-7) กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียงแห่งการพึ่งตนเองว่า การพึ่งตนเองได้ คือ ความเข้มแข็ง ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องสร้างความเข้มแข็งจากฐานล่าง กล่าวคือ เป็นเศรษฐกิจวัฒนธรรม เพราะจุดแข็งที่สุดของเรา คือ วัฒนธรรมไทย โดยที่วัฒนธรรม หมายถึง

วิถีทางการดำรงชีวิตทั้งหมด จึงรวมความเชื่อ ระบุคุณค่า การอาชีพ การกิน การอยู่ การแต่งกาย ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ และวิธีการแก้ไขปัญหา การดำรงรักษาคุณภาพ หรือการแพทย์ ฟื้นฟูบ้าน การสร้างความเข้มแข็งจำเป็นต้องมีเศรษฐกิจบูรณาการหรือเป็นองค์รวม คือเป็นเศรษฐกิจ แห่งการพึ่งตนเองและความเข้มแข็ง มีความเชื่อมโยงระหว่างเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและการเมือง พร้อมกันไปในตัว เศรษฐกิจแบบนี้ จะทำให้เกิดความเป็นปากกลับมา ครอบครัวยุบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง มีการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรม พร้อม ๆ กับความเข้มแข็ง ทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาจิตใจ

3. ทฤษฎีการเปิดรับสื่อและการเลือกรับสาร และแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับสื่อ

การเปิดรับสื่อ (Media Exposure) เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งต่อการสื่อสาร ซึ่งเกี่ยวข้องกับ ปัจจัยภายในของผู้รับสาร เช่น ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา และปัจจัยภายนอก เช่น โอกาสในการเข้าถึงสื่อ ซึ่งประกอบด้วย การเข้าถึงสื่อในเชิงกายภาพ (Physical Accessibility) เช่น ผู้รับสารอยู่ใกล้หรือไกล จากข่าวสารและสื่อ การเข้าถึงสื่อในเชิงเศรษฐกิจ (Economic Accessibility) เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจ ใ่อำนวยต่อการซื้อข่าวสารหรือไม่ และการเข้าถึงสื่อในเชิงสังคมวัฒนธรรม (Socio-Accessibility) เช่น ระดับการศึกษาของผู้รับสาร ทั้งนี้ แบบแผนการเปิดรับสื่อซึ่งส่งผลต่อกระบวนการสื่อสาร มี 2 ลักษณะด้วยกัน คือ

- 1) พฤติกรรมการรับสื่อเชิงเครื่องมือ (Instrumental Viewing Behavior) เป็นการเปิดรับสาร ผู้รับสารตั้งใจจะจะเปิดรับ โดยมีจุดมุ่งหมายว่าจะนำเอาข่าวสารนั้นไปใช้ประโยชน์บางอย่าง
- 2) พฤติกรรมการรับสื่อเชิงพิธีกรรม (Ritualistic/Habitual Viewing Behavior) เป็นการเปิดรับ ที่ไม่ได้มีเป้าหมายพิเศษ ไม่ได้ตั้งจุดมุ่งหมายเอาไว้ว่าจะนำเอาความรู้ไปใช้ประโยชน์อะไร เป็นการเปิดรับ หรือเปิดดูเพราะความเคยชิน ดูไปเรื่อย ๆ ไม่ได้เจาะจงคาดหวังอะไรเป็นพิเศษ

บุคคลจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร วัตถุประสงค์ และความต้องการในการเปิดรับสาร ที่แตกต่างกัน โดยทั่วไปแล้วบุคคลจะเปิดรับข่าวสารอยู่ 3 ลักษณะ คือ (ดวงฤทัย พงศ์ไพฑูรย์, 2544, หน้า 13-14)

- 1) การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน โดยผู้รับสารมีความคาดหวังจากสื่อมวลชนว่า การบริโภคข่าวสารจากสื่อมวลชน จะช่วยตอบสนองความต้องการของเขาได้ ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ลักษณะนิสัย หรือเปลี่ยนพฤติกรรมบางอย่างได้ โดยการเลือกบริโภค สื่อมวลชนนั้น จะขึ้นอยู่กับความต้องการ หรือแรงจูงใจของผู้รับสารเอง เพราะบุคคลแต่ละบุคคล มีวัตถุประสงค์ และความตั้งใจในการใช้ประโยชน์แตกต่างกันไป

2) การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน โดยสื่อบุคคล หมายถึง การนำข่าวสารจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง โดยอาศัยการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล ซึ่งจะมีปฏิริยาโต้ตอบระหว่างกัน ซึ่งการสื่อสารระหว่างบุคคลนี้สามารถแบ่งออกได้ ดังนี้

(1) การติดต่อโดยตรง เป็นการเผยแพร่ข่าวสารเพื่อสร้างความเข้าใจหรือชักจูงโน้มน้าวใจกับประโยชน์โดยตรง และ

(2) การติดต่อโดยกลุ่ม โดยกลุ่มจะมีอิทธิพลต่อบุคคลส่วนรวม ช่วยให้การสื่อสารของบุคคลบรรลุเป้าหมายได้ เพราะเมื่อกลุ่มมีความสนใจในเรื่องหรือทิศทางเดียวกัน บุคคลส่วนใหญ่ในกลุ่มก็จะมีคามสนใจด้วย

3) การเปิดรับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจโดยสื่อเฉพาะกิจ หมายถึง สื่อที่ถูกผลิตขึ้นมาโดยมีเนื้อหาสาระที่เฉพาะเจาะจง และมีจุดมุ่งหมายหลักอยู่ที่ผู้รับสารเฉพาะกลุ่ม

นอกจากนี้ ปัจจัยในการสื่อสารทางด้านผู้รับสารที่มักจะมีการกล่าวถึงบ่อย ๆ ว่าเป็นตัวกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการสื่อสาร คือ กระบวนการเลือกรับสาร (Selective Processes) ซึ่งพบว่าผู้รับสารจะกระทำต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องทางความคิด กล่าวคือผู้รับสารจะเปิดรับการสื่อสารที่สอดคล้องกับทัศนคติ และความสนใจของตน ขณะเดียวกันจะหลีกเลี่ยงการสื่อสารที่ขัดแย้งกับตนเอง หรือแม้เปิดรับก็จะรับรู้และตีความสารให้เหมาะกับมุมมองของตน จึงกล่าวได้ว่า แม้ผู้รับสารจะเตรียมตัวมาเป็นอย่างดี ใช้สื่อที่มีประสิทธิภาพ แต่ผลของการสื่อสารอาจไม่บรรลุผลสำเร็จเสมอไป ด้วยเพราะผู้รับสารแต่ละคนจะมีกระบวนการเลือกรับสารที่แตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์ ความต้องการ ความเชื่อ ทัศนคติ ฯลฯ ของตน

การเปิดรับสื่อเปรียบเสมือนการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ เพื่อไปสู่การรับรู้สิ่งใหม่ในการใช้สื่อที่ผู้รับสารจะใช้สื่อใดก็ตาม จะมีการเลือกและการแสวงหาเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของตนได้ โดยมีทฤษฎีกระบวนการเลือกสรรข่าวสาร (Selective Exposure) ซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้สื่อของมนุษย์ ประกอบด้วย การกั้นกรอง 3 ชั้น ดังนี้ (Klapper, 1960 อ้างถึง สุกัญญา อัมแพงแสง, 2546)

1) การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) หมายถึง แนวโน้มของคนเราที่จะเลือกสนใจหรือเปิดรับข่าวสารที่สอดคล้องกับความคิดเห็นและความในใจที่มีอยู่เดิม รวมทั้งพยายามหลีกเลี่ยงไม่สื่อสารในสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ ความเข้าใจของตน หรือทัศนคติที่มีอยู่เดิม

2) การเลือกรับรู้ (Selective Perception) หลังจากที่บุคคลเลือกเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งแล้ว บุคคลก็จะเลือกรับรู้หรือเลือกตีความหมายของสารนั้น ตามทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง สภาวะร่างกาย หรือสภาวะอารมณ์ในขณะนั้น ดังนั้น บุคคลมักจะบิดเบือนข่าวสารให้มีทิศทางเป็นที่พอใจของตน

3) การเลือกจดจำ (*Selective Retention*) เป็นแนวโน้มในการเลือกจดจำเนื้อหาสาระของข่าวสารเฉพาะส่วนที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทักษะคิด ฯลฯ เข้าไว้เป็นประสบการณ์ของตนเอง เพื่อจะนำไปใช้ในโอกาสต่อไปด้วย และมักจะลืมในส่วนที่ตนเองไม่สนใจเรื่องที่ขัดแย้งหรือเรื่องที่ค้านกับความคิดของตนเอง ดังนั้น การเลือกจดจำเนื้อหาของสารที่ได้รับ เท่ากับเป็นการช่วยเสริมให้ทัศนคติหรือความเชื่อเดิมของผู้รับสารให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น และเปลี่ยนแปลงยากขึ้น กล่าวคือ ความพร้อมที่จะจดจำสารของผู้รับสาร จึงมักเกิดขึ้นกับคนที่พร้อมจะเข้าใจ และพร้อมที่จะลืมสำหรับคนที่ไม่พร้อมจะเข้าใจ

พีระ จิระ โสภณ (2547: น. 637-639) อธิบายไว้ว่า กระบวนการเลือกสรรเปรียบเสมือนเครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์เรา ซึ่งมีอยู่ 3 ชั้น

1) การเลือกเปิดรับหรือเลือกสนใจ (*Selective Exposure or Selective Attention*) หมายถึงแนวโน้มที่ผู้รับสารจะเลือกสนใจ หรือเปิดรับข่าวสารจากแหล่งหนึ่งแหล่งใด ที่มีอยู่ด้วยกันหลายแหล่ง บุคคลมักจะแสวงหาข่าวสารเพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่ และหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ขัดแย้งกับความรู้สึกนึกคิดเดิมของตน ทั้งนี้ เพราะการได้รับข่าวสารใหม่ที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ ความเข้าใจ หรือทัศนคติเดิมที่มีอยู่แล้ว จะเกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุล หรือมีความไม่สบายใจที่เรียกว่า Cognitive Dissonance นอกจากบุคคลจะเปิดรับข่าวสารแล้ว บุคคลยังต้องแสวงหาข่าวสารโดยเลือกเฉพาะข่าวสารที่ตรงกับความคิดเดิมของตน และเมื่อบุคคลได้ตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีความได้เปรียบเสียเปรียบก้ำกึ่งกัน บุคคลย่อมมีแนวโน้มที่จะแสวงหาข่าวสารที่จะสนับสนุนการตัดสินใจนั้น ๆ (Reinforcement Information) มากกว่าที่จะแสวงหาข่าวสารที่ขัดกับสิ่งที่กระทำลงไป

2) การเลือกรับรู้หรือการเลือกตีความ (*Selective Perception or Selective Interpretation*) เมื่อบุคคลเลือกรับข่าวสารจากแหล่งหนึ่งแหล่งใดแล้ว ผู้รับสารแต่ละคนอาจจะตีความหมายข่าวสารชิ้นเดียวกัน ที่ส่งผ่านสื่อมวลชนได้ไม่ตรงกัน ความหมายของข่าวสารที่ส่งไป จึงมิได้อยู่ที่ตัวอักษร รูปภาพหรือคำพูด เท่านั้น แต่อยู่ที่ผู้รับสารที่จะเลือกรับรู้หรือเลือกตีความหมายตามความเข้าใจของตนเอง ตามทัศนคติ ตามประสบการณ์ตามความเชื่อ ตามความต้องการตามความคาดหวัง หรือตามแรงจูงใจ

3) การเลือกจดจำ เป็นแนวโน้มในการเลือกจดจำข่าวสารเฉพาะส่วนที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ และทัศนคติของตนเอง และมักจะลืมในสิ่งที่ตนเองไม่สนใจหรือไม่เห็นด้วยได้ง่ายกว่าการเลือกจดจำ เปรียบเสมือนเครื่องกรองชั้นสุดท้าย ที่มีผลต่อการส่งสารไปยังผู้รับสาร ในบางครั้งข่าวสารอาจจะถูกปฏิเสธตั้งแต่ขั้นแรก โดยการไม่เลือกอ่าน ฟัง หรือชม สื่อมวลชนบางฉบับหรือบางรายการ ในกรณีที่ผู้รับสารหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้รับสารก็อาจจะพยายามตีความข่าวสารที่ได้รับตามความเข้าใจหรือตามความต้องการของตนเอง แต่หากข่าวสารนั้น ไม่เปิดโอกาสให้ตีความหมาย

แตกต่างกันไปได้ ผู้รับสารก็ยังมีโอกาสปฏิเสธข่าวสารนั้นได้อีกเป็นขั้นสุดท้าย กล่าวคือ เลือกจดจำเฉพาะบางส่วนของตนเองสนใจหรือต้องการเท่านั้น

กาญจนา แก้วเทพ (2543) ได้กล่าวว่า ปัจจัยทางด้านความต้องการข่าวสารของบุคคล ทำให้บุคคลเกิดพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารขึ้น แต่เนื่องจากบุคคลทุกคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ทำให้เกิดความต้องการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกัน ซึ่งหลักในการเลือกเปิดรับข่าวสารของบุคคล หรือผู้รับสารนั้น ถือเป็นตัวแปรแทรกกลางในแบบจำลอง Stimulus-Response Theory ซึ่งทำให้อิทธิพลของสื่อไม่เป็นไปอย่างโดยตรง โดยหลักการเลือกเปิดรับข่าวสารของผู้รับสารมี 4 หลัก ดังนี้

1) หลักการเลือกให้ความสนใจ (*principle of selective attention*) เนื่องจากแต่ละคนมีโครงสร้างความเข้าใจที่แตกต่างกัน จากโครงสร้างนี้ จะเกิดการสร้าง “เครื่องกรองทางจิตใจ” (*mental filters*) เพื่อกรองข้อมูลข่าวสารจำนวนมาก ให้มีข่าวสารบางชิ้นเท่านั้นที่ผ่านเข้าสู่ความสนใจของบุคคลได้ เราอาจนำคำอธิบายดังกล่าวมาใช้กับตัวแปรเรื่องความแตกต่างทางสังคมหรือความสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคลได้เช่นเดียวกัน เช่น สามีที่ต้องยอมนั่งดูละครโทรทัศน์ เพื่อรักษาความสัมพันธ์อันดีกับภรรยาไว้ เป็นต้น

2) หลักการเลือกการรับรู้ (*principle of selective perception*) เช่นเดียวกับหลักข้อแรกคือ ความเข้าใจของแต่ละบุคคล ความแตกต่างของกลุ่มบุคคล และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล จะมีผลต่อการเลือกรับรู้ และเลือกตีความข่าวสาร ที่ถึงแม้จะเป็นเรื่องเดียวกันให้มีความหมายแตกต่างกันออกไป เช่น เด็กวัยรุ่นอาจตีความวิธีการแต่งกายและท่าเดินของนักร้องวัยรุ่นว่าเป็นเรื่องสำคัญยิ่งสำหรับการเป็นนักร้อง ในขณะที่ผู้ใหญ่อาจจะมองเห็นเรื่องเสียงร้องเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เป็นต้น

3) หลักการเลือกจดจำ (*principle of selective recall*) สำหรับคนบางคน คนบางกลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์กันบางกลุ่ม เรื่องราวจากสื่อมวลชนบางเรื่องจะจดจำได้อย่างยาวนานมากกว่า หลักการเลือกจดจำนั้น มักจะเกิดขึ้นอย่างคู่ขนานไปกับเรื่องการเลือกสนใจ และเลือกรับรู้ที่เป็นขั้นตอนที่เกิดมาก่อน

4) หลักการเลือกมีปฏิกิริยา (*principle of selective action*) ในท้ายที่สุด คนทุกคนมิได้มีปฏิกิริยาอย่างเดียวกันต่อข่าวสารชิ้นเดียวกัน นี่เป็นปรากฏการณ์ที่เราคุ้นชินกันอยู่แล้วในชีวิตประจำวัน และการมีปฏิกิริยาก็เป็นโซ่ข้อสุดท้ายที่ต่อเนื่องมาจากการให้ความสนใจการรับรู้ และการจดจำ อันเป็นหลักการ 3 ประการ ที่ได้กล่าวถึงมาข้างต้น

โจเซฟ ที.เคลปเปอร์ (Klapper, J.T., 1960: 19-25) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการเลือกรับข่าวสารหรือเปิดรับข่าวสารเปรียบเสมือนเครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วย การกลั่นกรอง 4 ข้อ ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1) *การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure)* เป็นขั้นแรก ในการเลือกช่องทางการสื่อสาร บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งสารที่มีอยู่ด้วยกันหลายแหล่ง เช่น การเลือกซื้อหนังสือพิมพ์ฉบับใดฉบับหนึ่ง เลือกเปิดวิทยุกระจายเสียงสถานีใดสถานีหนึ่งตามความสนใจและความต้องการของตน อีกทั้งทักษะและความชำนาญในการรับรู้ข่าวสารของคนเรานั้น ก็ต่างกัน บางคนถนัดที่จะฟังมากกว่าอ่านก็จะชอบฟังวิทยุ คูโทรทัศน์ มากกว่าอ่านหนังสือ เป็นต้น

2) *การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention)* ผู้เปิดรับข่าวสารมีแนวโน้มที่จะเลือกสนใจข่าวจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง โดยมักเลือกตามความคิดเห็น ความสนใจของตน เพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ ความเข้าใจ หรือทัศนคติเดิมที่มีอยู่แล้ว เพื่อไม่ให้เกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุลหรือมีความไม่สบายใจ ที่เรียกว่าความไม่สอดคล้องทางด้านความเข้าใจ (Cognitive Dissonance)

3) *การเลือกรับรู้และตีความหมาย (Selective Perception and Interpretation)* เมื่อบุคคลเปิดรับข้อมูลข่าวสารแล้ว ก็เชื่อว่ารับรู้ข่าวสารทั้งหมดตามเจตนารมณ์ของผู้ส่งสารเสมอไป เพราะคนเรามักเลือกรับรู้และตีความหมายสารแตกต่างกันไป ตามความสนใจ ทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวังแรงจูงใจ สภาวะทางร่างกาย หรือสภาวะทางอารมณ์และจิตใจ ฉะนั้นแต่ละคนอาจตีความเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับลักษณะส่วนบุคคลดังกล่าว นอกจากนี้จะทำให้ข่าวสารบางส่วนถูกตัดทิ้งไปยังมีการบิดเบือนข่าวสารให้มีทิศทางเป็นที่น่าพอใจของแต่ละบุคคลด้วย

4) *การเลือกจดจำ (Selective Retention)* บุคคลจะเลือกจดจำข่าวสารในส่วนที่ตรงกับ ความสนใจ ความต้องการ ทัศนคติ ฯลฯ ของตนเอง และมักจะลืมหรือไม่นำไปถ่ายทอดต่อในส่วนที่ตนเองไม่สนใจ ไม่เห็นด้วย หรือเรื่องที่ขัดแย้งกับความคิดของตนเอง ข่าวสารที่คนเราเลือกจดจำไว้นั้น มักมีเนื้อหาที่จะช่วยส่งเสริมหรือสนับสนุนความรู้สึกรู้สึกดี ทัศนคติ ค่านิยม หรือความเชื่อของแต่ละคนที่มีอยู่เดิมให้มีความมั่นคงชัดเจนยิ่งขึ้นและเปลี่ยนแปลงยากขึ้น เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในโอกาสต่อไป ส่วนหนึ่งอาจนำไปใช้เมื่อเกิดความรู้สึกขัดแย้ง และมีสิ่งที่ไม่สบายใจขึ้น

4. ทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้

การรับรู้ เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่สำคัญของบุคคล เพราะการตอบสนองพฤติกรรมใด ๆ จะขึ้นอยู่กับรับรู้จากสภาพแวดล้อมของคน และความสามารถในการแปลความหมายของสภาพนั้น ๆ ดังนั้น การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จึงขึ้นอยู่กับปัจจัยการรับรู้และสิ่งเร้าที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจัยการรับรู้ ประกอบด้วย ประสาทสัมผัส และปัจจัยทางจิต คือ ความรู้เดิม ความต้องการ และเจตคติ เป็นต้น การรับรู้จะประกอบด้วยกระบวนการสามด้าน คือ การรับสัมผัส การแปลความหมาย และอารมณ์ การรับรู้เป็นผลเนื่องมาจากการที่มนุษย์ใช้วิถีรับสัมผัส (Sensory motor) ซึ่งเรียกว่า เครื่องรับ (Sensory) ทั้ง 5 ชนิด คือ ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนัง จากการวิจัยมีการค้นพบว่า การรับรู้ของคน เกิดจากการเห็น 75% จากการได้ยิน 13% การสัมผัส 6% กลิ่น 3% และรส 3% การรับรู้จะเกิดขึ้น มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับสิ่งที่มีอิทธิพล หรือปัจจัยในการรับรู้ ได้แก่ ลักษณะของผู้รับรู้ ลักษณะของสิ่งเร้า การที่มนุษย์จะรับรู้และสามารถพัฒนาจนเป็นการเรียนรู้ได้ดีหรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับ องค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

- 1) สถิติปัญญา ผู้มีสติปัญญาสูงกว่า ย่อมรับรู้ได้ดีกว่าผู้มีสติปัญญาต่ำกว่า
- 2) การสังเกตและพิจารณา ขึ้นอยู่กับความชำนาญ และความสนใจต่อสิ่งเร้า
- 3) คุณภาพของจิตในขณะนั้น ถ้ามีความเหนื่อยอ่อน เกรียด หรืออารมณ์ขุ่นมัว อาจทำให้แปลความหมายของสิ่งเร้าที่สัมผัสได้ไม่ดี แต่ในทางตรงกันข้าม หากสภาพจิตใจผ่อนคลาย ปลอดโปร่ง ก็จะทำให้การรับรู้และการเรียนรู้เป็นไปด้วยดี และเป็นระบบ

ทั้งนี้ เมื่อมนุษย์พบสิ่งเร้าจะไม่ได้รับรู้ตามที่สิ่งเร้าปรากฏ แต่จะนำมาจัดระบบตามหลักดังนี้

- 1) หลักแห่งความคล้ายคลึง (Principle of similarity) สิ่งเร้าใดที่มีความคล้ายกันจะรับรู้ว่าเป็นพวกเดียวกัน
- 2) หลักแห่งความใกล้ชิด (Principle of proximity) สิ่งเร้าที่มีความใกล้กันจะรับรู้ว่าเป็นพวกเดียวกัน
- 3) หลักแห่งความสมบูรณ์ (Principle of closure) เป็นการรับรู้สิ่งที่ไม่สมบูรณ์ ให้สมบูรณ์ขึ้น

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ามนุษย์มีวิถีรับสัมผัสทั้ง 5 แต่มนุษย์ก็ยังรับรู้ผิดพลาดได้ เช่น ภาพลวงตา การรับฟังความบอกเล่าทำให้เรื่องบิดเบือนไป การมีประสบการณ์และค่านิยมที่แตกต่างกัน ดังนั้น การรับรู้ ถ้าจะให้ถูกต้อง จะต้องรับรู้โดยผ่านประสาทสัมผัสหลายทางผ่านกระบวนการคิด ไตร่ตรองให้มากขึ้น ซึ่งการรับรู้จะพัฒนาตามวัย และความสามารถที่จะรับรู้สิ่งภายนอกอย่างถูกต้อง

และเหมาะสม การรับรู้โดยการเห็น จะก่อให้เกิดความเข้าใจดีกว่าการได้ยินและประสาทสัมผัสอื่น ๆ ดังนั้น การเรียนรู้โดยผ่านประสาทสัมผัสได้มากจะก่อให้เกิดความเข้าใจที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ลักษณะและวิธีการรับรู้ของแต่ละคน จะแตกต่างกันตามพื้นฐานของบุคลิกภาพและจะแสดงออกตามที่ได้รับรู้ และทรงระคะของคณ

นอกจากนี้ การเลือกรับรู้หรือเลือกตีความ (Selective Perception or Selective) เป็นกระบวนการกลั่นกรองในชั้นต่อมา การรับรู้ เป็นกระบวนการตีความหมายสิ่งที่เราพบเห็นในสิ่งแวดล้อม ในความหมายทางนิเทศศาสตร์นั้น การรับรู้ หมายถึง การที่ผู้รับสารหรือผู้บริโภคสื่อได้รับสารที่ส่งมาจากผู้ส่งสารหรือผู้ผลิต เพื่อเตรียมสารนั้นเข้าสู่กระบวนการตีความหมายต่อไป กล่าวคือ หลังจากผู้รับสารเลือกเปิดรับข่าวสารแหล่งใดแหล่งหนึ่ง ผ่านทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ผู้รับสารจะเลือกรับรู้หรือตีความสารแตกต่างกัน และไม่ตรงกับความเป็นจริงเสมอไป ขึ้นอยู่กับอายุ แรงจูงใจ ความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อ ทศนคติ ประสบการณ์ ความต้องการ หรือความรู้สึกที่เกิดจากประสบการณ์ในอดีต ระดับสติปัญญา ค่านิยม รูปแบบการดำเนินชีวิต ครอบครัว และกลุ่มสังคม ตลอดจนชนิดและธรรมชาติของสิ่งเร้าที่เข้ามากระตุ้นอวัยวะสัมผัสในขณะนั้น เป็นต้น ดังนั้น แม้สารที่ส่งมาจะมีลักษณะเหมือนกัน แต่ความเข้าใจของผู้รับสารแต่ละคนอาจแตกต่างกันออกไป และไม่สอดคล้องกับสารที่ผู้ส่งสารตั้งใจส่งด้วยสาเหตุต่างๆ ดังกล่าว

เทพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ (2540: หน้า 6) สรุปว่า การรับรู้ หมายถึง กระบวนการในการเลือกรับ การจัดระเบียบ และการแปลความหมายของสิ่งเร้าที่บุคคลพบเห็น หรือมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องด้วยในสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ การเลือกจะเกิดขึ้นทุก ๆ ขั้นตอนของกระบวนการรับรู้ของผู้รับสาร เพราะผู้รับสารจะเปิดรับข่าวสารที่สอดคล้องกับความเชื่อและทัศนคติที่มีอยู่ในแง่นี้ การรับรู้อาจมองได้ในแง่ของกระบวนการกรองข่าวสารที่บ่งจ้ยภายใน ภายนอกมีอิทธิพลต่อสิ่งที่ได้รับ วิธีการจัดการ และตีความสาร กระบวนการกรองข่าวสารที่เกิดขึ้นตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 1) การเลือกเปิดรับ
- 2) การเลือกสนใจ
- 3) การเลือกรับรู้ และตีความ และ
- 4) การเลือกจดจำ

ดังนั้น การรับรู้ (Perception) เป็นกระบวนการซึ่งบุคคลมีการเลือกสรร (Select) จัดระเบียบ (Organize) สิ่งที่ได้รับรู้หรือข้อมูลที่ได้รับ ซึ่งการรับรู้ของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับ การตีความหมายของแต่ละบุคคล

5. ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ

กาญจนา แก้วเทพ (2545, หน้า 13) กล่าวว่าไว้ว่า “ทฤษฎีการใช้และความพึงพอใจ” (Uses and Gratifications) นั้น เป็นการศึกษาในแง่จิตวิทยาสังคมทางด้านความเชื่อและความคิดเห็นส่วนบุคคล โดยที่บุคคลจะเป็นผู้เลือกใช้สื่อประเภทต่าง ๆ ในการสื่อสารเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง

สุรพงษ์ โสรณะเสถียร (2533, หน้า 114) กล่าวว่า การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจนั้น เป็นแนวคิดทางการสื่อสารในแง่ที่ผู้รับสาร คือ ตัวจักรที่จะตัดสินใจ โดยอาศัยพื้นฐานความต้องการของตนเป็นหลัก การศึกษาตามแนวคิดนี้ เป็นการศึกษาที่เน้นผู้รับสาร (Media Consumer) เป็นจุดเริ่มต้น โดยศึกษาว่าผู้รับสารนั้น มีกระบวนการอย่างไรในการเลือกเปิดรับสื่อหนึ่ง ๆ กระบวนการดังกล่าว หมายถึง พฤติกรรมการสื่อสาร (Communication Behavior) ที่ครอบคลุมถึงภูมิหลังของผู้รับสาร ด้วยเหตุนี้ การใช้สื่อและความพึงพอใจในการสื่อสาร ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้รับสาร ในฐานะเป็นผู้ที่มีบทบาทรุก (Active) และมีวัตถุประสงค์เสมอในการสื่อสารหรือเปิดรับสาร (Goal Directed)

2) การใช้สื่อ หรือการเปิดรับสื่อหนึ่ง ๆ ที่เลือกสรรมาแล้ว ก็เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง ไม่ใช่เป็นการเปิดรับสารที่เลื่อนลอย หรือเป็นผลชักจูงใจจากผู้ส่งสาร แต่เพียงอย่างเดียว

3) ความพึงพอใจในสื่อเกิดขึ้น เมื่อการเปิดรับสื่อหรือการใช้สื่อที่เลือกแล้วนั้น เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ในทางกลับกัน ผู้ส่งสารจึงจำเป็นต้องแข่งขันกัน เพื่อการบริการให้ประชาชนผู้รับสารพึงพอใจ มิใช่เกิดจากตัวผู้ส่งสารเองนั้นพอใจ อย่างการสื่อสารก่อนหน้านั้น

แคทซ์ และคณะ (Katz, et al., 1973 อ้างใน สมภพ ตีรตันะประคม, 2542, หน้า 19-20) กล่าวว่าไว้ว่า ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจนั้น จะเน้นและให้ความสำคัญกับผู้รับสาร ในฐานะที่เป็นผู้เลือกใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งเป็นการศึกษาผู้รับสารเกี่ยวกับสภาวะทางสังคมและจิตใจ ซึ่งก่อให้เกิดความคาดหวังจากสื่อมวลชนหรือแหล่งข่าว แล้วนำไปสู่การเปิดรับสื่อในรูปแบบต่าง ๆ อันก่อให้เกิดการได้รับความพึงพอใจตามที่ต้องการ ซึ่งสามารถสรุปเป็นความต้องการใช้ประโยชน์จากสื่อ หรือการรับสื่อของผู้รับสารในแง่ต่าง ๆ 5 รูปแบบ ดังนี้

1) ความต้องการที่จะรู้ (Cognitive Needs) คือ ความต้องการด้านข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ความคิด และความเข้าใจ

2) ความต้องการด้านอารมณ์ (Affective Needs) คือ ความต้องการด้านความคิดเห็น ความบันเทิง และความสุนทรีย์

3) ความต้องการการไม่แปลกแยก (Personal Integrative Needs) คือ ความต้องการในการสร้างความมั่นคงให้กับตนเอง ความน่าเชื่อถือ ความสนใจ ความมั่นคง และสถานภาพของตนเอง

4) ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Social Integrative Needs) คือ ความเชื่อมั่นในการติดต่อสัมพันธ์ทางสังคมกับคนในครอบครัว เพื่อน และคนอื่น ๆ ในสังคม และ

5) ความต้องการที่จะปลดปล่อยตัวเองจากความตึงเครียด (Tension Release Needs) คือ ความต้องการหลีกเลี่ยงความกดดันและปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน โดยหันไปหาสิ่งบันเทิงใจในสื่อมวลชนเพื่อลดความตึงเครียด ซึ่งงานวิจัยของฉนิ วัลย์ เอมะอร (2541) ศึกษาเรื่อง “อินเทอร์เน็ต: การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้ใช้ที่เป็นคนไทย” นั้น สอดคล้องกับแนวคิดของแคทซ์ และคณะที่ได้กล่าวมาข้างต้น โดยผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจะมีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อการใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อรับข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ เพื่อความบันเทิง และเพื่อศึกษาค้นคว้าข้อมูล ในส่วนของความพึงพอใจในอินเทอร์เน็ตผู้ใช้จะมีความพึงพอใจต่อเมื่อคิดว่าข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมานั้นเพียงพอสำหรับการใช้งาน

อีกทั้งผลงานวิจัยของปาริชาติ ศิริบรรณ (2554) ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง “การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ Mr.1081009 Fan Page ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย” ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการใช้ประโยชน์จากการใช้บริการทางด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ด้านความบันเทิง และด้านความสุข อยู่ในระดับมาก โดยด้านการรับรู้ การเรียน และการใช้ประโยชน์ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านการเสริมสร้างความเชื่อและการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง อีกทั้งกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจของผู้ใช้บริการทางด้านรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับมาก ส่วนทางด้านกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ บุคคลจะใช้สื่อเพื่อตอบสนองความพึงพอใจและความต้องการส่วนตนได้ โดยสามารถจำแนกความพึงพอใจออกเป็น 4 ประเภทได้แก่

1) เพื่อให้เรียนรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ (Surveillance) บุคคลสามารถติดตามความเคลื่อนไหว และสังเกตการณ์ต่างๆ รอบตัว จากการเปิดรับข่าวสารทำให้ทันเหตุการณ์ ทันสมัย

2) เพื่อการตัดสินใจ (Decision) การเปิดรับข่าวสารทำให้บุคคลสามารถกำหนดความต้องการของตนต่อสภาวะ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัว เพื่อการตัดสินใจโดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน

3) เพื่อพูดคุยสนทนา (Discussion) บุคคลสามารถนำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับไปใช้ในการพูดคุยกับผู้อื่นได้

4) เพื่อการมีส่วนร่วม (Participation) เพื่อรับรู้และมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ความเป็นไปต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมนอบ ๆ ตัว

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชูชัย พิทักษ์เมืองแมน (2553) “ทัศนะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต กรณีศึกษา: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร” พบว่า

1) นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากโทรทัศน์

2) นักศึกษามีทัศนะต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตในระดับมาก ทั้งในด้านบุคคล ครอบครัว และด้านสังคม

3) ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนะของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตจากการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ไม่มีผลต่อทัศนะของนักศึกษา

อนุชา ทองทา (2553) “ความรู้และพฤติกรรมการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม” พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมในการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในแง่ของความรัก ความเคารพในสถาบันหลัก คือ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

วิไลพร วจิตตานนท์ (2551) “ความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง” พบว่า

1) นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทุกสาขาวิชา และโดยรวมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับปานกลาง มีพฤติกรรมการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับพอใช้

2) ความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิรายุ รัตนบวร และ อุดลเดช ต้นแก้ว (2552) “การศึกษาพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี: กรณีศึกษาการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิต” พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในชีวิต ไม่แตกต่างกัน แต่การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมา ประยุกต์ใช้ในชีวิต จะแตกต่างกัน ไปตามปัจจัยส่วนบุคคล เช่น คณะสังกัด ภูมิลำเนา ชั้นปี เป็นต้น

กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์ (2553) “พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร” พบว่า

1) นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ มีระดับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 15.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่าทุกมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีระดับความรู้อยู่ในระดับสูง

2) นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ มีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 1.35$) เมื่อพิจารณาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า

(1) ด้านความพอประมาณ นักศึกษามีระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.11$)

(2) ด้านความมีเหตุผล นักศึกษามีระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 1.38$) และ

(3) ด้านการมีภูมิคุ้มกัน นักศึกษามีระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 1.49$)

3) นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ดังนี้

(1) ด้านการดำรงชีวิตประจำวัน ได้แก่ การเก็บออมเงิน การจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย การใช้ทรัพยากรทุกอย่างอย่างประหยัดและรู้คุณค่า การประยุกต์ของเก่าให้กลับมาใช้ได้อีกครั้ง

(2) ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ มหาวิทยาลัยควรมีการจัดทำหลักสูตรการเรียนรายวิชา “เศรษฐกิจพอเพียง” ควรมีการสอดแทรกเศรษฐกิจพอเพียงในทุกรายวิชา มีการจัดตั้งชมรมเศรษฐกิจพอเพียง มีการฝึกปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(3) ด้านการรณรงค์ ได้แก่ การทำสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ในมหาวิทยาลัย การจัดอบรมให้ความรู้ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การจัดนิทรรศการเศรษฐกิจพอเพียง

กชกร ชำนาญกิตติชัย และคณะ (2554) “การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต” พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ทั้งด้านความพอประมาณ การมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัว ควบคู่กับการใช้ความรู้และคุณธรรม

กนกวรรณ แก้วประเสริฐ และเปรมใจ เอื้อจิตร (2555) “การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินชีวิตของเยาวชนในเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร” พบว่า

1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 69.7) มีอายุเฉลี่ย 19.87 ปีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด (ร้อยละ 69.7) พักอาศัยในหอพัก (ร้อยละ 53.2) มีรายได้พอ ๆ กับรายจ่าย (ร้อยละ 44.5) มีเงินออมต่ำกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 43.9) และไม่กู้เงิน (ร้อยละ 70.0)

2) การรับรู้เกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก โดยการรับรู้มากที่สุด คือ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัว (ร้อยละ 100) รองลงมา คือ ท่านได้รับการส่งเสริมให้ดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (ร้อยละ 96.6) และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี คือ ไม่หลงไปตามกระแสความเปลี่ยนแปลงของสังคม (ร้อยละ 96.3) ตามลำดับ ส่วนการรับรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง มี 2 ประเด็น คือ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นความรับผิดชอบของภาครัฐเท่านั้น ส่วนประชาชนเป็นผู้กระทำตามนโยบายเท่านั้น (ร้อยละ 65.3) และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นสูตรสำเร็จเมื่อนำไปใช้แล้ว จะต้องได้ผลลัพธ์แบบเดิมเสมอ (ร้อยละ 55.8)

3) การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของเยาวชนเขตคูสิต พบว่าในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$; S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 3.87$; S.D. = 0.54) ลำดับที่ 2 ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 3.69$; S.D. = 0.68) ลำดับที่ 3 ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 3.67$; S.D. = 0.64) และลำดับที่ 4 ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 3.66$; S.D. = 0.63) และลำดับที่ 5 ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 3.55$; S.D. = 0.66)

กันยลีนี ปัญญาอภิวงศ์ (2557) “ทักษะชีวิตเพื่อการจัดการตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร” พบว่า

1) ระดับทักษะชีวิต เพื่อการจัดการตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2) การเปรียบเทียบระดับทักษะชีวิต เพื่อการจัดการตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า เพศ ระดับชั้นปี กลุ่มการเรียน และเกรดเฉลี่ยที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อระดับทักษะชีวิตเพื่อการจัดการตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3) ปัจจัยที่มีผลต่อทักษะชีวิตเพื่อการจัดการตนเอง ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมทางสังคม ด้านความภาคภูมิใจในตนเอง ด้านการเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และด้านการสนับสนุนทางสังคม สามารถร่วมทำนาย ระดับทักษะชีวิตเพื่อการจัดการตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ ร้อยละ 18.88

4) แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต เพื่อการจัดการตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มีการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ครอบครัวต้องหมั่นดูแลและเอาใจใส่ในตัวนักศึกษา สถาบันการศึกษา ควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตในด้านต่าง ๆ และชุมชนควรจัดโครงการที่เป็นประโยชน์เพื่อสร้างความสามัคคีภายในชุมชน

กานดา เต๊ะชันหมาก (2556) “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกระดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา” พบว่า

1) นักศึกษาได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากโทรทัศน์มากที่สุด (ร้อยละ 86.1) รองลงมา คือ จากการเรียนการสอน (ร้อยละ 78.8) อินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 66.9) และหนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร (ร้อยละ 61.9) ตามลำดับ

2) นักศึกษาตอบแบบสอบถามถูกน้อยที่สุด 3 ข้อ และมากที่สุด 15 ข้อ โดยตอบถูกเฉลี่ย 9.74 ข้อ มีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก ร้อยละ 22.9 ในระดับปานกลาง ร้อยละ 51.2 และในระดับน้อย ร้อยละ 25.9 มีรายการที่นักศึกษามีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก จำนวน 6 รายการ จาก 15 รายการ (ร้อยละ 40.00) ระดับปานกลาง จำนวน 3 รายการ จาก 15 รายการ (ร้อยละ 20.00) และระดับน้อย จำนวน 6 รายการ จาก 15 รายการ (ร้อยละ 40.00)

3) นักศึกษามีเจตคติต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับดีมาก จำนวน 2 ข้อ จาก 15 ข้อ (ร้อยละ 13.33) ในระดับดี จำนวน 6 ข้อ จาก 15 ข้อ (ร้อยละ 40.00) และในระดับที่ควรได้รับการพัฒนา จำนวน 7 ข้อ จาก 15 ข้อ (ร้อยละ 46.67)

4) มีพฤติกรรมกระดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับเกือบทุกครั้ง โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับเกือบทุกครั้งในทุกด้าน (ด้านอาหาร ด้านการแต่งกาย ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการดูแลสุขภาพ และด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย)

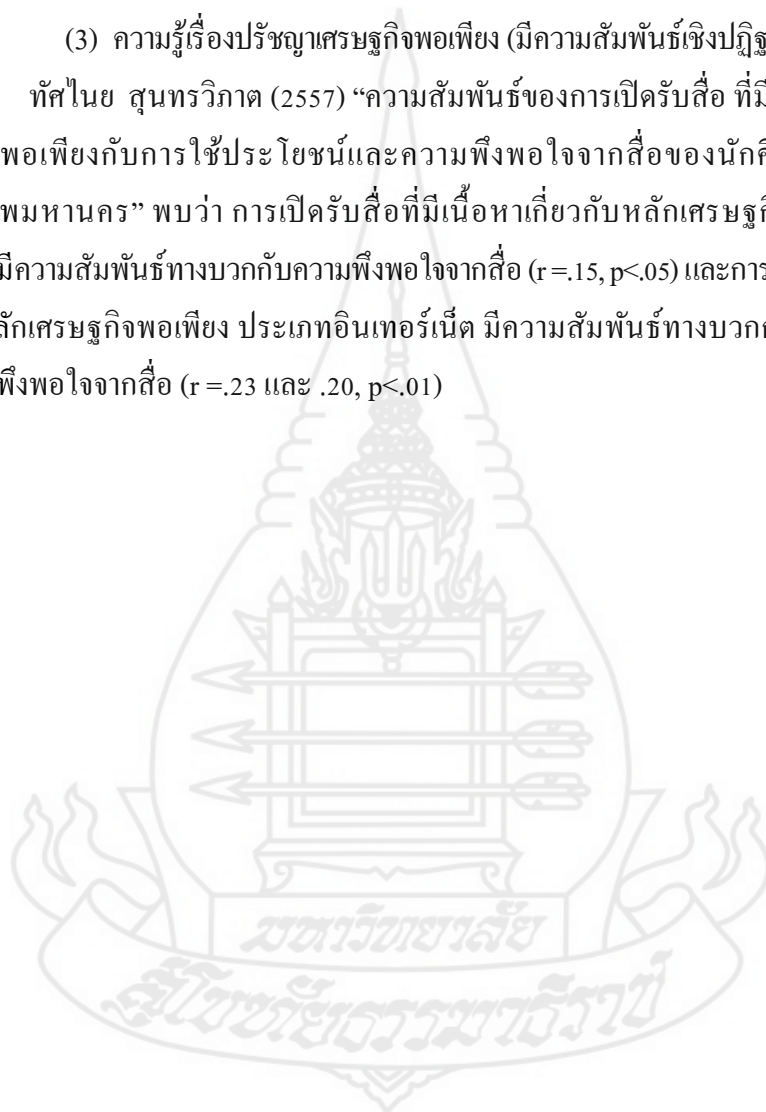
5) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา 3 ปัจจัย ได้แก่

(1) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (มีความสัมพันธ์เชิงปฏิฐานในระดับน้อยมาก)

(2) จำนวนเงินที่ได้รับเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายต่อเดือน (มีความสัมพันธ์เชิงปฏิฐานในระดับน้อยมาก) และ

(3) ความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (มีความสัมพันธ์เชิงปฏิฐานในระดับน้อยมาก)

ทศไฉย สุนทรวิภาต (2557) “ความสัมพันธ์ของการเปิดรับสื่อ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อของนักศึกษา มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร” พบว่า การเปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงประเภทโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจจากสื่อ ($r = .15, p < .05$) และการเปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ประเภทอินเทอร์เน็ต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อ ($r = .23$ และ $.20, p < .01$)

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อ การรับรู้ ทักษะคิด และการใช้ประโยชน์จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร” มีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยวิธีการสำรวจ (จันทนา ทองประยูร: 2557)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากร คือ เยาวชน ซึ่งเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาทั้งตอนต้นและตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสุ่มแบบหลายชั้น (Multi-stage Sampling) โดยมีการกำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตร Yamane ที่ความเชื่อมั่น + 5% โดยมีวิธีการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยใช้วิธีจับฉลากเลือกกลุ่มตัวอย่างตามพื้นที่การแบ่งกลุ่มของกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 กลุ่ม (ตามคำสั่งสภากรุงเทพมหานคร ที่ 44/2557 เรื่อง การแบ่งพื้นที่รับผิดชอบ ประจำกลุ่มปฏิบัติงานของสำนักงานเขต ในการตรวจสอบติดตามและศึกษาในพื้นที่ต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร) ได้แก่

- 1) กลุ่มกรุงเทพเหนือ มีทั้งหมด 7 เขต ประกอบด้วย เขตจตุจักร เขตบางซื่อ เขตลาดพร้าวเขตหลักสี่ เขตดอนเมือง เขตสายไหม และเขตบางเขน
- 2) กลุ่มกรุงเทพกลาง มีทั้งหมด 9 เขต ประกอบด้วย เขตพระนคร เขตดุสิต เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตสัมพันธวงศ์ เขตดินแดง เขตห้วยขวาง เขตพญาไท เขตราชเทวี และเขตวังทองหลาง

3) กลุ่มกรุงเทพใต้ มีทั้งหมด 10 เขต ประกอบด้วย เขตปทุมวัน เขตบางรัก เขตบางคอแหลม เขตสาทร เขตยานนาวา เขตคลองเตย เขตวัฒนา เขตพระโขนง เขตสวนหลวง และเขตบางนา

4) กลุ่มกรุงเทพตะวันออก มีทั้งหมด 9 เขต ประกอบด้วย เขตบางกะปิ เขตสะพานสูง เขตบึงกุ่ม เขตคันนายาว เขตลาดกระบัง เขตมีนบุรี เขตหนองจอก เขตคลองสามวา และเขตประเวศ

5) กลุ่มกรุงธนเหนือ มีทั้งหมด 8 เขต ประกอบด้วย เขตธนบุรี เขตคลองสาน เขตจอมทอง เขตบางกอกใหญ่ เขตบางกอกน้อย เขตบางพลัด เขตตลิ่งชัน และเขตทวีวัฒนา

6) กลุ่มกรุงธนใต้ มีทั้งหมด 7 เขต ประกอบด้วย เขตภาษีเจริญ เขตบางแค เขตหนองแขม เขตบางขุนเทียน เขตบางบอน เขตราษฎร์บูรณะ และเขตทุ่งครุ

ผลการจับฉลาก ปราบกฏดังนี้ กลุ่มกรุงเทพเหนือ ได้เขตจตุจักร กลุ่มกรุงเทพกลาง ได้เขตคูสิต กลุ่มกรุงเทพใต้ ได้เขตยานนาวา กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ได้เขตบางกะปิ กลุ่มกรุงธนเหนือ ได้เขตบางกอกน้อย และกลุ่มกรุงธนใต้ ได้เขตภาษีเจริญ

ขั้นตอนที่ 2 เมื่อสุ่มจับฉลากเลือกเขตในแต่ละกลุ่มได้แล้ว จึงทำการสุ่มจับฉลากเลือกโรงเรียนในเขตที่ได้รับการสุ่มเลือก กลุ่มละ 1 โรงเรียน รวม 6 โรงเรียน ดังนี้

- 1) เขตจตุจักร โรงเรียนหอวัง
- 2) เขตคูสิต โรงเรียนวัดราชาธิวาส
- 3) เขตยานนาวา โรงเรียนนนทรีวิทยา
- 4) เขตบางกะปิ โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง
- 5) เขตบางกอกน้อย โรงเรียนชินโรสวิทยาลัย
- 6) เขตภาษีเจริญ โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม

ขั้นตอนที่ 3 ส่งแบบสอบถามให้กับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 6 โรงเรียน ๆ ละ 100 ชุด เท่ากัน รวม 600 ชุด ซึ่งผู้วิจัยจะคัดเลือกแบบสอบถามที่ตอบครบถ้วนสมบูรณ์ได้ 420 ชุด เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูล ในลำดับต่อไป

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยแบ่งออกเป็น 6 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 การเปิดรับต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 2 การเปิดรับสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 3 การรับรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 4 ทักษะคิดต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 5 การใช้ประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็น แบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทั้งนี้ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจะเตรียมการในการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

- 1) ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ตัวแปรที่ต้องการศึกษา
- 2) นำร่างแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ รวม 3 คน ประกอบด้วย 1) อาจารย์กรรพุม บุญทวี 2) รศ.สุมน อยู่สิน 3) รศ.ธีรารักษ์ โภธิสุวรรณ สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปทดลองใช้
- 3) นำร่างแบบสอบถามไปการทดลองใช้ (Try-out) กับเยาวชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปทดสอบหาค่าความเที่ยง โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach coefficient alpha reliability) เมื่อได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ .79 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นที่ .804 จึงนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้
- 4) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบคุณภาพแล้ว มาปรับแก้ให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

4. ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยขอความร่วมมือจากครู-อาจารย์ แต่ละโรงเรียน เป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล และนำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วน ของข้อมูลในการตอบ โดยใช้เวลาประมาณ 2 เดือน แล้วเตรียมการลงรหัสเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้

5.1 การตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม และแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

5.2 นำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้วมาลงรหัส เพื่อประมวลผลข้อมูลด้วย คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์

6. เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผล

6.1 การให้คะแนนและการแปลความหมาย การเปิดรับสื่อและสาร ทักษะคิด และการใช้ประโยชน์ มีดังนี้

6.1.1 ระดับคะแนนและความหมาย

คะแนน 5 หมายถึง มากที่สุด

4 หมายถึง มาก

3 หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง น้อย

1 หมายถึง น้อยที่สุด

6.1.2 การแปลความหมายการเปิดรับสื่อและสาร ทักษะคิด และการใช้ประโยชน์

ระดับค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง ระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง ระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

6.2 การให้คะแนนและการแปลความหมายการรับรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6.2.1 ระดับคะแนนและความหมาย

คะแนน 1 หมายถึง รู้
0 หมายถึง ไม่รู้/ไม่แน่ใจ

6.2.2 การแปลความหมาย

ถ้าตอบถูกต้องแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป หมายถึง รู้ในระดับมากที่สุด

ถ้าตอบถูกต้องแต่ร้อยละ 60-79 หมายถึง รู้ในระดับมาก

ถ้าตอบถูกต้องแต่ร้อยละ 40-59 หมายถึง รู้ในระดับปานกลาง

ถ้าตอบถูกต้องแต่ร้อยละ 20-39 หมายถึง รู้ในระดับน้อย

ถ้าตอบถูกน้อยกว่าร้อยละ 20 หมายถึง รู้ในระดับน้อยที่สุด

6.3 ระดับความสัมพันธ์

ค่า 0.80 ขึ้นไป หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับมากที่สุด

0.60-0.79 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับมาก

0.40-0.59 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

0.20-0.39 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับน้อย

น้อยกว่า 0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับน้อยที่สุด

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (บุญศรี พรหมมาพันธุ์: 2557) โดยจำแนกดังนี้

7.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้จำนวนความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการอธิบายข้อมูลส่วนบุคคล การเปิดรับสื่อ การเปิดรับสาร การรับรู้ทัศนคติ และการใช้ประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร

7.2 สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics) คือ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามวิธีการของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Product Moment Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อ การรับรู้ ทักษะคติ และการใช้ประโยชน์จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของเยาวชน

กลุ่มตัวอย่างเยาวชนซึ่งคือนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 420 คน มีข้อมูลส่วนบุคคล ดังนี้

1) เพศ

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของเพศของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	165	39.3
หญิง	225	60.7
รวม	420	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.7 รองลงมาเป็น เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 39.3 ตามลำดับ

2) อายุ

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของอายุของกลุ่มตัวอย่าง

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
11-14 ปี	221	52.6
15-18 ปี	199	47.4
รวม	420	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุระหว่าง 11-14 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.6 รองลงมาอายุระหว่าง 15-18 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.4 ตามลำดับ

3) ระดับการศึกษา

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษาตอนต้น	227	54.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย	193	46.0
รวม	420	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 54.0 รองลงมาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 46.0 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การเปิดรับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1) การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุดในรอบ 1 เดือน

ตารางที่ 4.4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่าง

การเปิดรับสื่อ เกี่ยวกับ หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	ระดับการเปิดรับสื่อ										n = 420		
	มากกว่า 6 ครั้ง		5-6 ครั้ง		3-4 ครั้ง		1-2 ครั้ง		ไม่เคยเปิดรับ				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
สื่อมวลชน													
วิทยุกระจายเสียง	39	9.0	59	14.1	91	21.7	113	27.0	118	28.2	2.49	1.282	น้อย
โทรทัศน์	148	35.2	102	24.3	70	16.7	73	17.4	27	6.4	3.65	1.293	มาก
หนังสือพิมพ์/ นิตยสาร	36	8.6	61	14.5	106	25.2	138	32.9	79	18.8	2.61	1.192	ปานกลาง
สื่อเฉพาะกิจ													
เว็บไซต์	164	39.0	104	24.8	86	20.5	46	11.0	20	4.8	3.82	1.198	มาก
กิจกรรมเข้าค่าย เรียนรู้	38	9.0	63	15.0	117	27.9	138	32.9	64	15.2	2.70	1.167	ปานกลาง
การศึกษาดูงาน/ นิทรรศการ	42	10.0	58	13.8	121	28.8	154	36.7	45	10.7	2.76	1.130	ปานกลาง
สื่อบุคคล													
บุคคลในครอบครัว	161	38.3	136	32.4	77	18.3	36	8.6	10	2.4	3.96	1.060	มาก
ครู/อาจารย์	143	34.0	109	26.0	102	24.3	50	11.9	16	3.8	3.75	1.158	มาก
เพื่อน	110	26.2	74	17.6	94	22.4	91	21.7	51	12.1	3.24	1.369	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม											3.22	1.205	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเปิดรับจากสื่อต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย โดยรวม เท่ากับ 3.22 รายละเอียดดังต่อไปนี้

สื่อมวลชน กลุ่มตัวอย่างเปิดรับจากโทรทัศน์ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.65 หนังสือพิมพ์/นิตยสารในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.61 และเปิดรับจากวิทยุกระจายเสียงในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.49

สื่อเฉพาะกิจ กลุ่มตัวอย่างเปิดรับจากเว็บไซต์ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.82 การศึกษาดูงาน/นิทรรศการ ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.76 และเปิดรับจากกิจกรรมเข้าค่ายเรียนรู้ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.70

สื่อบุคคล กลุ่มตัวอย่างเปิดรับจากบุคคลในครอบครัวในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.96 จากครู/อาจารย์ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.75 และเปิดรับจากเพื่อนในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.24

2) ช่วงเวลาการเปิดรับสื่อมวลชนแต่ละประเภทเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 4.5 ร้อยละของช่วงเวลาการเปิดรับสื่อแต่ละประเภทเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ประเภทสื่อ	ช่วงเวลาการเปิดรับสื่อ									
	06.00-10.00 น.		10.00-13.00 น.		13.00-18.00 น.		18.00-20.00 น.		ไม่เคยเปิดรับ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. วิทยุกระจายเสียง	90	21.4	41	9.8	57	13.6	90	21.4	142	33.8
2. โทรทัศน์	65	15.5	54	12.9	69	16.4	200	47.6	32	7.6
3. หนังสือพิมพ์/ นิตยสาร	72	17.1	69	16.4	71	16.9	93	22.1	115	27.4
4. สื่อออนไลน์	82	19.5	68	16.2	107	25.5	143	34.0	18	4.3

จากตารางที่ 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการเปิดรับจากสื่อต่าง ๆ โดยไม่เคยเปิดรับจากวิทยุกระจายเสียง คิดเป็นร้อยละ 33.8 ไม่เคยเปิดรับจากหนังสือพิมพ์/นิตยสาร คิดเป็นร้อยละ 27.4 เปิดรับจากโทรทัศน์

ในช่วงเวลา 18.00-20.00 น. เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 47.6 เปิดรับจากสื่อออนไลน์ ในช่วงเวลา 18.00-20.00 น. คิดเป็นร้อยละ 34.0

3) สถานที่ที่เปิดรับสื่อเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 4.6 ร้อยละของสถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับสื่อ

สถานที่	พฤติกรรม的开รับสื่อ									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. บ้าน/ที่พักอาศัย	182	43.3	109	26.0	91	21.7	26	6.2	12	2.9
2. สถานศึกษา	136	32.4	144	34.3	95	22.6	36	8.6	9	2.1
3. ร้านอาหาร	19	4.5	78	18.6	140	33.3	117	27.9	66	15.7
4. ร้านอินเทอร์เน็ต	45	10.7	66	15.7	99	23.6	93	22.1	117	27.9
5. ห้างสรรพสินค้า	32	7.6	82	19.5	131	31.2	107	25.5	68	16.2

จากตารางที่ 4.6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเปิดรับสื่อเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากสถานที่ต่าง ๆ จากบ้าน/ที่พักอาศัย เปิดรับในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.3 สถานศึกษา เปิดรับในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 34.3 ร้านอาหาร เปิดรับในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 33.3 ร้านอินเทอร์เน็ต เปิดรับในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.9 ห้างสรรพสินค้า เปิดรับในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 31.2

ส่วนที่ 2 การเปิดรับสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็นสารที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด

ตารางที่ 4.7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประเด็นเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับ

ประเด็น	พฤติกรรมการเปิดรับสาร										n = 420		
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่ชาวไทย เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทำให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินชีวิต	154	36.7	171	40.7	85	20.2	8	1.9	2	.5	4.11	.823	มาก
2. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเองให้รอดพ้นจากผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งจากภายในและภายนอก	150	35.7	161	38.3	92	21.9	15	3.6	2	.5	4.05	.872	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ประเด็น	พฤติกรรมกาเปิดรับสาร										n = 420		
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		\bar{X}	S.D.	แปลผล
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
3. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งสร้างพื้นฐานในชีวิตให้ประชาชนมีความพอมีพอกินพอใช้	186	44.3	152	36.2	73	17.4	8	1.9	1	.2	4.22	.816	มาก
4. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันแต่จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ ในการนำมาใช้	148	35.2	167	39.8	88	21.0	14	3.3	3	.7	4.05	.871	มาก
5. แนวทางในการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความประหยัด ถุกต้อง ซื่อสัตย์สุจริต การไม่แก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันกัน	146	34.8	191	45.5	71	16.9	9	2.1	3	.7	4.11	.809	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ประเด็น	พฤติกรรมการเปิดรับสาร										n = 420		
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
6. การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนจะแสวงหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยากการขวนขวายใฝ่หาความรู้ให้มีรายได้เพิ่มพูนขึ้น ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา	132	31.4	175	41.7	91	21.7	21	5.0	1	.2	3.99	.868	มาก
7. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารการเงินได้เป็นอย่างดี	158	37.6	158	37.6	84	20.0	16	3.8	4	1.0	4.07	.901	มาก
8. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถประยุกต์ใช้ทั้งระดับปัจเจกบุคคล ชุมชน และระดับรัฐได้	146	34.8	155	36.9	91	21.7	24	5.7	4	1.0	3.99	.938	มาก
9. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นรูปแบบหนึ่งของการประยุกต์ใช้ในเกษตรทฤษฎีใหม่	165	39.3	147	35.0	86	20.5	18	4.3	4	1.0	4.07	.923	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ประเด็น	พฤติกรรมการเปิดรับสาร										n = 420		
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		\bar{X}	S.D.	แปลผล
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
10. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสอดคล้องกับหลักการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน	158	37.6	170	40.5	79	18.8	12	2.9	1	.2	4.12	.828	มาก
11. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการสร้างรากฐานของประเทศโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ	148	35.2	156	37.1	92	21.9	21	5.0	3	.7	4.01	.915	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม											4.07	.869	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการเปิดรับสาร ทั้ง 11 ข้อ ในระดับมาก ทั้งสิ้น มีค่าเฉลี่ยโดยรวม เท่ากับ 4.07 โดยแยกเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งสร้างพื้นฐานในชีวิตให้ประชาชน มีความพอมี พอกิน พอใช้ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.22 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสอดคล้องกับหลักการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.12 “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิต แก่ชาวไทย เพื่อให้สามารถ ดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทำให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินชีวิต โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.11 แนวทางในการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความประหยัด ถูกรู้จัก ซื่อสัตย์สุจริต การไม่แก่งแย่งผลประโยชน์ และแข่งขันกัน โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.11 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นรูปแบบหนึ่งของการประยุกต์ใช้ในเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.07 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารการเงิน ได้เป็นอย่างดี โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.07 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุก ระดับ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเอง ให้รอดพ้นจากผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งจากภายในและภายนอก โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.05 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันแต่จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบในการนำมาใช้ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.05 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการสร้างรากฐานของประเทศ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.01 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถประยุกต์ใช้ทั้งระดับปัจเจกบุคคล ชุมชน และระดับรัฐได้ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.99 การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนจะแสวงหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยาก การขวนขวายใฝ่หาความรู้ให้มีรายได้เพิ่มพูนขึ้น ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.99

ตอนที่ 3 การรับรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การรับรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

ตารางที่ 4.8 ร้อยละของการรับรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่าง

ประเด็น	การรับรู้		
	รู้	ไม่รู้/ไม่ แน่ใจ	แปลผล
1. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชดำริ ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทำให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินชีวิต	82.9	16.9	มากที่สุด
2. หลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการพัฒนาคน สังคม และประเทศชาติ	50	50	ปานกลาง
3. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 3 หลัก คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน	82.9	17.1	มากที่สุด
4. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 2 เงื่อนไข คือ การมีความรู้ และมีคุณธรรม	83.3	16.7	มากที่สุด
5. ความพอประมาณ หมายถึง พอประมาณในทุกอย่าง ความพอดี ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป โดยต้องไม่เบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่น ให้เดือดร้อน	85.7	14.3	มากที่สุด
6. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ	80.0	20.0	มากที่สุด
7. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับกับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล	79.3	20.7	มาก

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ประเด็น	การรับรู้		
	รู้	ไม่รู้/ไม่แน่ใจ	แปลผล
8. เจาะใจ ด้าน “ความรู้” ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การมีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบ การวางแผน และความระมัดระวังในขั้นตอนการปฏิบัติ	74.8	25.2	มาก
9. เจาะใจ ด้าน “คุณธรรม” ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงการมีความตระหนักในคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต อดทน ความเพียร และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต	80.7	19.3	มากที่สุด
10. สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) และมูลนิธิชัยพัฒนา เป็นหน่วยงานที่สามารถให้ข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้	51.7	47.6	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการรับรู้ ทั้ง 10 ข้อ ดังนี้

1. การรับรู้ในระดับมากที่สุด ในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ความพอประมาณ หมายถึง พอประมาณในทุกอย่าง ความพอดี ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป โดยต้องไม่เบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่นให้เดือดร้อน คิดเป็นร้อยละ 85.7 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 2 เจาะใจ คือ การมีความรู้ และมีคุณธรรม คิดเป็นร้อยละ 83.3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานพระราชดำริ ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทำให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินชีวิต คิดเป็นร้อยละ 82.9 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 3 หลัก คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน คิดเป็นร้อยละ 82.9 เจาะใจด้าน “คุณธรรม” ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงการมีความตระหนักในคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต อดทน ความเพียร และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต คิดเป็นร้อยละ 80.7 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ คิดเป็นร้อยละ 80.0

2. การรับรู้ในระดับมาก ในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับกับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล คิดเป็นร้อยละ 79.3 เื่อนไข ด้าน “ความรู้” ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การมีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นตอนการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 74.8

3. การรับรู้ในระดับปานกลาง ในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) และมูลนิธิชัยพัฒนา เป็นหน่วยงานที่สามารถให้ข้อมูล และรายละเอียดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ คิดเป็นร้อยละ 51.7 หลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการพัฒนาคน สังคม และประเทศชาติ คิดเป็นร้อยละ 50

ตอนที่ 4 ทักษะของกลุ่มตัวอย่างต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทักษะของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 4.9 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

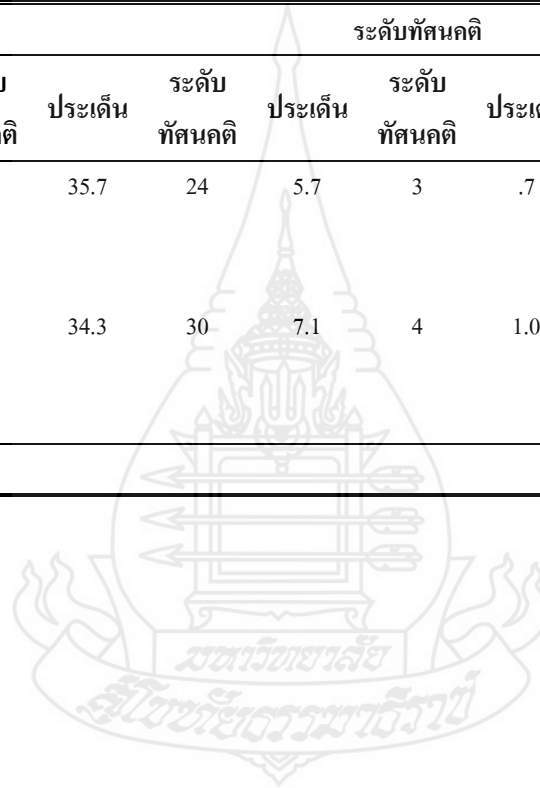
ประเด็น	ระดับทัศนคติ										n = 420		
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		ไม่เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		\bar{X}	S.D.	แปลผล
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้แนะทางการดำรงชีวิตและปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ	245	58.3	154	36.7	18	4.3	3	.7	0	0	4.53	.615	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. การพึ่งตนเองเป็นหลักการสำคัญตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	207	49.4	177	42.2	33	7.9	1	.2	1	.2	4.40	.665	เห็นด้วย
3. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง	221	52.6	168	40.0	25	6.0	6	1.4	0	0	4.44	.672	เห็นด้วย
4. การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ต้องตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต	243	57.9	147	35.0	24	5.7	4	1.0	2	.5	4.49	.693	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับทัศนคติ										n = 420		แปลผล
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		ไม่เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		\bar{X}	S.D.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
4. การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ต้องตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต	243	57.9	147	35.0	24	5.7	4	1.0	2	.5	4.49	.693	เห็นด้วย
5. การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้องใช้ความเพียรพยายาม และความอดทน	236	56.2	141	33.6	33	7.9	10	2.4	0	0	4.44	.740	เห็นด้วย
6. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปลูกฝังให้มีทัศนคติต่อการพัฒนาตนเองให้มีคุณธรรมจริยธรรม เพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะให้ดียิ่งขึ้น	241	57.4	140	33.3	35	8.3	4	1.0	0	0	4.47	.689	เห็นด้วย
7. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางปฏิบัติที่น่าสนใจในการศึกษาค้นคว้า	208	49.5	176	41.9	31	7.4	4	1.0	1	.2	4.40	.688	เห็นด้วย
8. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่เป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	2	.5	3	.7	39	9.3	194	46.2	182	43.3	1.69	.708	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

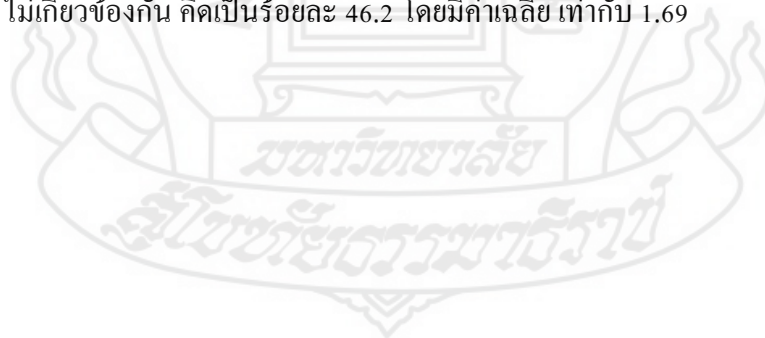
ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับทัศนคติ													
	ระดับ ทัศนคติ	ประเด็น	ระดับ ทัศนคติ	ประเด็น	ระดับ ทัศนคติ	ประเด็น	ระดับ ทัศนคติ	ประเด็น	ระดับ ทัศนคติ	ประเด็น	ระดับ ทัศนคติ	ประเด็น	ระดับ ทัศนคติ	ประเด็น
9. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการปฏิบัติอย่างพอดี พอประมาณและทางสายกลาง	239	56.9	150	35.7	24	5.7	3	.7	3	.7	4.49	.723	เห็นด้วย	
10. การมีความรอบรู้ รอบคอบ และ ระมัดระวัง เป็นหลักตามปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	239	56.9	144	34.3	30	7.1	4	1.0	2	.5	4.47	.732	เห็นด้วย	
ค่าเฉลี่ยโดยรวม											4.182	.692	เห็นด้วย	

จากตารางที่ 4.9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยโดยรวม เท่ากับ 4.182 แยกเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. เห็นด้วยอย่างยิ่ง ในประเด็น เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงชีวิตและปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ คิดเป็นร้อยละ 58.3 โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.53
2. เห็นด้วย ในประเด็น การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้องตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต คิดเป็นร้อยละ 57.9 โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.49 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการปฏิบัติอย่างพอดี พอประมาณ และทางสายกลาง คิดเป็นร้อยละ 56.9 โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.49 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปลูกฝังให้มีทัศนคติต่อการพัฒนาตนเองให้มีคุณธรรม จริยธรรม เพิ่มพูนความรู้ ความ สามารถ และทักษะให้ดียิ่งขึ้น คิดเป็นร้อยละ 57.4 โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.47 การมีความรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวังเป็นหลักตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 56.9 โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.47 การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้องใช้ความเพียรพยายามและความอดทน คิดเป็นร้อยละ 56.2 โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.44 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง คิดเป็นร้อยละ 52.6 โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.44 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางปฏิบัติที่น่าสนใจในการศึกษาค้นคว้า คิดเป็นร้อยละ 49.5 โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.40 การพึ่งตนเองเป็นหลักการสำคัญตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 49.4 โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.40
3. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ในประเด็น หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ เป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกัน คิดเป็นร้อยละ 46.2 โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.69

ตอนที่ 5 การใช้ประโยชน์จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

การใช้ประโยชน์จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้ประโยชน์จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่าง

การใช้ประโยชน์	พฤติกรรมการนำไปใช้ประโยชน์										n = 420		
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		\bar{X}	S.D.	แปลผล
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. การนำไปใช้เป็นแนวทาง ในการดำเนินชีวิตประจำวัน	200	47.6	154	36.7	61	14.5	5	1.2	0	0	4.31	.759	มาก
2. การนำไปพูดคุยสนทนาต่อ	92	21.9	134	31.9	142	33.8	47	11.2	5	1.2	3.62	.985	มาก
3. การนำองค์ความรู้ไป เผยแพร่และแนะนำผู้อื่น ต่อได้	121	28.8	143	34.0	107	25.5	46	11.0	3	.7	3.79	1.002	มาก
4. รับผิดชอบตนเองรู้จักเก็บ ออม รู้จักแบ่งปัน	209	49.8	156	37.1	47	11.2	7	1.7	1	.2	4.35	.761	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม											4.01	.876	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตประจำวันระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวม เท่ากับ 4.01 โดยประเด็นการรับผิดชอบตนเอง รู้จักเก็บออม รู้จักแบ่งปัน ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.35 การนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวัน ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.31 การนำองค์ความรู้ไปเผยแพร่ และแนะนำผู้อื่นต่อได้ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.79 การนำไปพูดคุยสนทนาต่อ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.62

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสื่อและทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสื่อกับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ ประกอบด้วย 1) ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อแต่ละประเภทกับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดรับสารกับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6.1.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อแต่ละประเภทกับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อ โดยรวมกับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวม

ตัวแปร	ทัศนคติที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	sig.
การเปิดรับสื่อ	.189*	0.05

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อโดยรวมกับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์กันแต่อยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อกับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจำแนกตามประเภทของสื่อ

พฤติกรรมกรการเปิดรับสื่อ	Chi-Square	df.	sig
วิทยุกระจายเสียง	6.289	8	0.615
โทรทัศน์	12.321	8	0.137
หนังสือพิมพ์/นิตยสาร	12.061	8	0.148
เว็บไซต์	6.364	8	0.607
กิจกรรมเข้าค่ายเรียนรู้	8.192	8	0.415
การศึกษาดูงาน/นิทรรศการ	7.856	8	0.448
บุคคลในครอบครัว	26.478*	8	0.001
ครู/อาจารย์	13.444	8	0.097
เพื่อน	11.815	8	0.160

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.12 พบว่า การเปิดรับสื่อบุคคลในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนการเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์/นิตยสาร เว็บไซต์ กิจกรรมเข้าค่ายเรียนรู้ การศึกษาดูงาน/นิทรรศการ ครู/อาจารย์ และเพื่อน ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสารกับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสารกับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสารโดยรวมกับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวม

ตัวแปร	ทัศนคติที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	sig
การเปิดรับสาร	.566*	0.05

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสารโดยรวมกับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวม ด้วยสถิติทดสอบ Pearson Correlation พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสารโดยรวมกับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์ตามกัน กล่าวคือ ถ้าระดับการเปิดรับสารสูงขึ้นก็จะทำให้ทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมสูงขึ้น

ตอนที่ 7 ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นอื่น ๆ

ในส่วน of ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นอื่น ๆ มีผู้ให้ข้อเสนอแนะ ได้แก่

1. ควรนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปเผยแพร่ให้กับชาวต่างชาติ หรือประเทศเพื่อนบ้าน
2. ควรเพิ่มกิจกรรมที่มีส่วนร่วมของเยาวชน เช่น การปลูกป่า สร้างฝาย
3. ทุกคนควรนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน

4. รับผิดชอบในหน้าที่ ช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ เวลาว่างในชีวิตทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อสังคม

5. ขอให้ทำสื่อให้ดีขึ้นเพื่อช่วยทำให้การเรียนการสอนเข้าใจง่ายขึ้น

6. การทำแบบสอบถาม ทำให้ได้รับความรู้มากขึ้น

7. แบบสอบถาม ทำให้ได้ความรู้อย่างมาก

8. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเรื่องที่ดีมาก ทำให้ได้ความรู้ ความเข้าใจมากขึ้น

9. ปรับปรุงสื่อที่เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้หลากหลายและเน้นให้ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม

7.1 องค์ความรู้จากการวิจัย

1. การเปิดรับสื่อและสารของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าเยาวชนมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อและสารจาก โทรทัศน์ เว็บไซต์ และบุคคลในครอบครัวในระดับมาก ส่วนการเปิดรับจากวิทยุกระจายเสียง เปิดรับในระดับน้อย ทั้งนี้ บ้าน/ที่พักอาศัย คือสถานที่ที่เยาวชนเปิดรับสื่อและสารมากที่สุด

2. การรับรู้ของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าเยาวชนมีการรับรู้ในประเด็นความพอประมาณ หมายถึง พอประมาณในทุกอย่าง ความพอดี ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป โดยต้องไม่เบียดเบียนตนเอง หรือผู้อื่นให้เดือดร้อนในระดับมากที่สุด ในขณะที่ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานที่สามารถให้ข้อมูล และรายละเอียดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการรับรู้ในระดับปานกลาง

3. ทักษะคิดของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าเยาวชนมีทักษะคิดเห็นด้วยอย่างยิ่ง ในประเด็น เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงชีวิตและปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ในประเด็น หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่เป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกัน

4. การใช้ประโยชน์ พบว่าเยาวชนส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตประจำวันในระดับมาก คือสามารถรับผิดชอบตนเอง รู้จักเก็บออม รู้จักแบ่งปัน นำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวัน นำองค์ความรู้ไปเผยแพร่ และแนะนำผู้อื่นต่อได้ รวมทั้ง นำไปพูดคุยสนทนาต่อ

5. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อและสาร และทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดรับสื่อ โดยรวมกับทัศนคติมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ในขณะที่พฤติกรรมการเปิดรับสาร โดยรวมกับทัศนคติมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์ตามกัน กล่าวคือ ถ้าระดับการเปิดรับสารสูงขึ้นก็จะทำให้ทัศนคติของเยาวชนที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมสูงขึ้น

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อ การรับรู้ ทศนคติ และการใช้ประโยชน์จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อและสารจากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
2. การรับรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชน ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
3. ทศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. การใช้ประโยชน์จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
5. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อและสาร และทศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 420 คน สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยมีผลสรุปการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 60.7 มีอายุระหว่าง 11-14 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.6 และระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.0

1.2 การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2.1 ในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากสื่อมวลชนทางโทรทัศน์ในระดับมาก หนังสือพิมพ์/นิตยสาร ในระดับปานกลาง วิทยุกระจายเสียง ในระดับน้อย ในส่วนของสื่อเฉพาะกิจพบว่าเปิดรับจากเว็บไซต์ ในระดับมาก กิจกรรมเข้าค่ายเรียนรู้ในระดับปานกลาง การศึกษาดูงาน/นิทรรศการ ในระดับปานกลาง ส่วนสื่อบุคคล พบว่า เปิดรับจากบุคคลในครอบครัวในระดับมาก ครู/อาจารย์ในระดับมาก เพื่อนในระดับปานกลาง

1.2.2 ช่วงระยะเวลาการเปิดรับสื่อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเปิดรับจากวิทยุกระจายเสียง คิดเป็นร้อยละ 33.8 ไม่เคยเปิดรับจากหนังสือพิมพ์/นิตยสาร คิดเป็นร้อยละ 27.4 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับจากโทรทัศน์ในช่วงเวลา 18.00-20.00 น. คิดเป็นร้อยละ 47.6 เปิดรับจากสื่อออนไลน์ ในช่วงเวลา 18.00-20.00 น. คิดเป็นร้อยละ 34.0

1.2.3 สถานที่ที่เปิดรับสื่อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเปิดรับสื่อ จากบ้าน/ที่พักอาศัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.3 สถานศึกษา เปิดรับระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 34.3 ร้านอาหาร เปิดรับระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 33.3 ห้างสรรพสินค้า เปิดรับในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 31.2 และร้านอินเทอร์เน็ต เปิดรับในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.9

1.3 การเปิดรับสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับการเปิดรับสารในประเด็นต่าง ๆ โดยมีการเปิดรับในระดับมากในทุกประเด็น เรียงตามลำดับ ดังนี้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งสร้างพื้นฐานในชีวิตให้ประชาชน มีความพอมี พอกิน พอใช้ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.22 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสอดคล้องกับหลักการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.12 “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่ชาวไทย เพื่อให้สามารถ ดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทำให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินชีวิต ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.11 แนวทางในการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความประหยัด ถูกต้อง ซื่อสัตย์สุจริต การไม่แก่งแย่งผลประโยชน์ และแข่งขันกัน ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.11 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นรูปแบบหนึ่งของการประยุกต์ ใช้ในเกษตรทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.07 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารการเงินได้เป็นอย่างดี ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.07 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเอง ให้รอดพ้นจากผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งจากภายในและภายนอก ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.05 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันแต่จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบในการนำมาใช้ ค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 4.05 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการสร้างรากฐานของประเทศ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.01 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถประยุกต์ใช้ทั้งระดับปัจเจกบุคคล ชุมชน และระดับรัฐ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.99 การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชน จะแสวงหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยาก การขวนขวายใฝ่หาความรู้ให้มีรายได้เพิ่มพูนขึ้น ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.99

1.4 การรับรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับการรับรู้ ดังนี้

1.4.1 การรับรู้ในระดับมากที่สุด ในประเด็นต่าง ๆ เรียงตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ความพอประมาณ หมายถึง พอประมาณในทุกอย่าง ความพอดี ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป โดยต้องไม่เบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่นให้เดือดร้อน คิดเป็นร้อยละ 85.7 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 2 เงื่อนไข คือ การมีความรู้ และมีคุณธรรม คิดเป็นร้อยละ 83.3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานพระราชดำริ ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทำให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินชีวิต คิดเป็นร้อยละ 82.9 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 3 หลัก คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และภูมิคุ้มกัน คิดเป็นร้อยละ 82.9 เงื่อนไข ด้าน “คุณธรรม” ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การมีความตระหนักในคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต อุดมความเพียร และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต คิดเป็นร้อยละ 80.7 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ คิดเป็นร้อยละ 80.0

1.4.2 การรับรู้ในระดับมาก ในประเด็นต่าง ๆ เรียงตามลำดับ ดังต่อไปนี้

การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับกับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล คิดเป็นร้อยละ 79.3 เงื่อนไข ด้าน “ความรู้” ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การมีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นตอนการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 74.8

1.4.3 การรับรู้ในระดับปานกลาง ในประเด็นต่าง ๆ เรียงตามลำดับ ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจาก

พระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) และมูลนิธิชัยพัฒนา เป็นหน่วยงานที่สามารถให้ข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ คิดเป็นร้อยละ 51.7 หลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการพัฒนาคน สังคม และประเทศชาติ คิดเป็นร้อยละ 50

1.5 ทักษะที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1.5.1 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ในประเด็น เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงชีวิตและปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.53

1.5.2 เห็นด้วย ในประเด็น การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ต้องตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.49 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการปฏิบัติอย่างพอดีพอประมาณและทางสายกลาง ในระดับเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 56.9 ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.49 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปลูกฝังให้มีทัศนคติต่อการพัฒนาตนเอง ให้มีคุณธรรม จริยธรรม เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะให้ดียิ่งขึ้น ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.47 การมีความรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวังเป็นหลักตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.47 การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้องใช้ความเพียรพยายามและความอดทน ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.44 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.44 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางปฏิบัติที่น่าสนใจในการศึกษาค้นคว้า ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.40 การพึ่งตนเองเป็นหลักการสำคัญ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.40

1.5.3 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ในประเด็น หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ เป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.69

1.6 การใช้ประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินชีวิต

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ใช้ประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินชีวิตประจำวันระดับมากในทุกประเด็น ดังนี้ การรับผิดชอบตนเอง รู้จักเก็บออม รู้จักแบ่งปัน ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.35 การนำไป ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 การนำองค์ความรู้ไปเผยแพร่และแนะนำผู้อื่นต่อได้ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.79 การนำไปพูดคุยสนทนาต่อ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.62

1.7 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อโดยรวมกับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่า ตัวแปรทั้งสองตัว มีความสัมพันธ์กันแต่อยู่ในระดับต่ำ โดยการเปิดรับสื่อบุคคลในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเยาวชนส่วนใหญ่ มีระดับความถี่ในการเปิดรับเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากบุคคลในครอบครัวในอยู่ในระดับมาก โดยเปิดรับมากกว่า 6 ครั้ง ในรอบ 1 เดือน คิดเป็นร้อยละ 93.0

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดรับสื่อกับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจำแนกตามประเภทของสื่อ พบว่า การเปิดรับสื่อบุคคลในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนระดับการเปิดรับสื่อวิทยุ กระจายเสียง โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์/นิตยสาร เว็บไซต์ กิจกรรมเข้าค่ายเรียนรู้ การศึกษาดูงาน/นิทรรศการ ครู/อาจารย์ และเพื่อน ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สมมติฐานที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสารโดยรวมกับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมด้วยสถิติทดสอบ Pearson Correlation พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสารโดยรวมกับทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่า ตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์ตามกัน กล่าวคือ ถ้าระดับการเปิดรับสารสูงขึ้น ก็จะทำให้ทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมสูงขึ้น

2. อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัย เรื่อง การเปิดรับสื่อ การรับรู้ ทัศนคติ และการใช้ประโยชน์ จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขออภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อและสารของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่ามีการเปิดรับจากสื่อโทรทัศน์ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงได้ทุกครัวเรือน และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่จะใช้สื่อมวลชนและสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นหลัก และยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จะเปิดรับจากสื่อโทรทัศน์ในช่วงเวลา 18.00-20.00 น. จากที่บ้าน หรือที่พัก ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครอยู่กับสมาชิกในครอบครัว ทั้งนี้ผลการวิจัยได้ยืนยันว่า เยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร เปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากบุคคลในครอบครัวในระดับมากเช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านสื่อโทรทัศน์ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี และยังเป็นสื่อที่ทำให้สมาชิกในครอบครัวได้รับรู้ร่วมกัน และอาจนำไปสู่ประเด็นของการสนทนา รวมถึง การนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง ซึ่งประเด็นของการเปิดรับจากสื่อโทรทัศน์ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กานดา เต๊ะจันทร์หมาก (2556) “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา” ซึ่งพบว่า นักศึกษาได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากโทรทัศน์มากที่สุด (ร้อยละ 86.1) และงานวิจัยของ ทศไนย สุนทรวิภาต (2557) “ความสัมพันธ์ของการเปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจจากสื่อของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร” พบว่า การเปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ประเภทโทรทัศน์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจจากสื่อ ($r = .15, p < .05$) และงานวิจัยของ ชูชัย พิทักษ์เมืองแมน (2553) “ทัศนะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต กรณีศึกษา: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร” พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงได้รับข้อมูลเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากโทรทัศน์

2.2 การรับรู้ของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่ามีการรับรู้ในระดับมากที่สุดในระดับต้น ความพอประมาณ หมายถึงพอประมาณในทุกอย่าง ความพอดี ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป โดยต้องไม่เบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่นให้เดือดร้อน คิดเป็นร้อยละ 85.7

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 2 เงื่อนไข คือ การมีความรู้ และมีคุณธรรม คิดเป็นร้อยละ 83.3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชดำริ ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย เพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทำให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินชีวิต คิดเป็นร้อยละ 82.9 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 3 หลัก คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน คิดเป็นร้อยละ 82.9 เงื่อนไข ด้าน “คุณธรรม” ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การมีความตระหนักในคุณธรรม ชื่อสัตย์สุจริต อุดม ความเพียร และใช้สติ ปัญญา ในการดำเนินชีวิต คิดเป็นร้อยละ 80.7 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ คิดเป็นร้อยละ 80.0 แสดงให้เห็นว่าการให้ข้อมูลเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างหลากหลาย และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ทั้งในรูปแบบของสื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อกิจกรรม ส่งผลให้เยาวชนมีการรับรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถรู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์ (2553) “พฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร” พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ มีระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 15.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่าทุกมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีระดับความรู้อยู่ในระดับสูง และงานวิจัยของ กนกวรรณ แก้วประเสริฐ และเปรมใจ เอื้อจิตร (2555) “การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินชีวิตของเยาวชนในเขตอุตสาหกรรม กรุงเทพมหานคร” พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก โดยการรับรู้มากที่สุด คือ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัว (ร้อยละ 100)

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้เยาวชนจะมีการรับรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด แต่ยังพบว่ามี การรับรู้ในระดับปานกลางในระดับต้นเกี่ยวกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในดำเนินงานสนองพระราชดำริ คือ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรือสำนักงาน กปร. และหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง ถูกนำมาเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) สืบเนื่องมาจนถึง ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ซึ่งได้จัดทำขึ้นในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศ ท่ามกลางสถานการณ์โลก ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศ ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ฉบับที่ 10 และฉบับที่ 11 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในประเด็นดังกล่าว เยาวชนยังไม่ทราบถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบ ทั้งนี้ อาจเกิดจากการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลายหน่วยงานร่วมกันดำเนินการ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการรับรู้เกี่ยวกับหน่วยงานหลัก ที่ดำเนินการ โดยตรง ดังนั้น หน่วยงานหลัก จึงควรให้ข้อมูลองค์กรของหน่วยงาน ควบคู่ไปกับการเผยแพร่ข้อมูลทุกครั้ง เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับกลุ่มเป้าหมาย

2.3 ทักษะคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถชี้แนะแนวทางการดำรงชีวิตและการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ แสดงให้เห็นว่าหลักปรัชญาฯ ดังกล่าว สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ จนเกิดเป็นทัศนคติที่ดี และเป็นที่ยอมรับแก่เยาวชนได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อปลูกฝังให้เยาวชนเป็นคนดีตามเป้าหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ต่อไปในอนาคต และสามารถเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศได้ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชูชัย พิทักษ์เมืองแมน (2553) “ทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต กรณีศึกษา: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร” พบว่า นักศึกษามีทักษะต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตในระดับมาก ทั้งในด้านบุคคล ครอบครัว และด้านสังคม งานวิจัยของกชกร ชำนาญกิตติชัย และคณะ (2554) “การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต” พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ทั้งด้านความพอประมาณ การมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัว ควบคู่กับการใช้ความรู้และคุณธรรม งานวิจัยของกานดา เต๊ะขันหมาก (2556) “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา” พบว่านักศึกษามีเจตคติต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับดีมาก จำนวน 2 ข้อ จาก 15 ข้อ (ร้อยละ 13.33) ในระดับดี จำนวน 6 ข้อ จาก 15 ข้อ (ร้อยละ 40.00) และในระดับที่ควรได้รับการพัฒนา จำนวน 7 ข้อ จาก 15 ข้อ (ร้อยละ 46.67) และงานวิจัยของกนกวรรณ แก้วประเสริฐ และเปรมใจ เอื้อจิตร (2555) “การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินชีวิตของเยาวชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของเยาวชนเขตดุสิต พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$; S.D. = 0.48)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 3.87$; S.D. = 0.54) ลำดับที่ 2 ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 3.69$; S.D. = 0.68) ลำดับที่ 3 ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 3.67$; S.D. = 0.64) และลำดับที่ 4 ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 3.66$; S.D. = 0.63) และลำดับที่ 5 ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 3.55$; S.D. = 0.66)

อย่างไรก็ตาม มีประเด็นที่ส่งผลต่อทัศนคติของเยาวชน คือ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ เป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกัน แสดงให้เห็นว่าการให้ข้อมูลข่าวสารใน 2 ประเด็นดังกล่าว ยังขาดการเชื่อมโยงกัน จึงทำให้ส่งผลต่อทัศนคติในระดับต่ำ ส่วนการใช้ประโยชน์จากแนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่ามีการนำไปใช้ประโยชน์ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า การให้ข้อมูลข่าวสารทำให้ส่งผลต่อการเปิดรับ การรับรู้ และสร้างทัศนคติที่ดีแล้ว ยังส่งผลต่อการนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อและสาร และทัศนคติของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า และการเปิดรับสารมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเยาวชน เช่นกัน แสดงให้เห็นว่า การเปิดรับสื่อและสารสามารถส่งผลต่อทัศนคติของเยาวชนในทิศทางเดียวกันได้ กล่าวคือ หากเยาวชนสามารถเปิดรับแนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากสื่อต่าง ๆ ได้มากขึ้น ก็จะได้รับข้อมูลข่าวสารมากขึ้น และส่งผลต่อการปลูกฝังทัศนคติที่ดี ตลอดจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้เช่นกัน

นอกจากนี้ การใช้ประโยชน์ของเยาวชนจากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทำให้เยาวชนสามารถรับผิดชอบตนเอง ด้วยการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ของตนเองอย่างสมดุล มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทรต่อผู้อื่น รู้จักเก็บออม รู้จักแบ่งปันทรัพยากรที่มีเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม มีการวางแผนการใช้ชีวิตอย่างรอบคอบ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่ปฏิบัติตัวไปในทางที่เสื่อมเสีย นำองค์ความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่และแนะนำผู้อื่นต่อได้ รวมทั้งนำไปพูดคุยสนทนาต่อได้ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์ (2553) “พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร” ที่พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ในด้านการดำรงชีวิตประจำวัน ได้แก่ การเก็บออมเงิน การจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย การใช้ทรัพยากรทุกอย่างอย่างประหยัดและรู้คุณค่า งานวิจัยของสุชีรา วิมลย์สุข (2551) “บทบาทของภาคีหุ้นส่วนในการส่งเสริมปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถาน ศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา: พหุกรณีศึกษา” พบว่า ผู้เรียนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงมาประยุกต์ใช้ เกิดการประหยัด รู้จักการใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล และเกิดประโยชน์สูงสุด งานวิจัยของ กชกร ชำนาญกิตติชัย และคณะ (2554) “การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต” พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ทั้งด้านความพอประมาณ การมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัว ควบคู่กับการใช้ความรู้และคุณธรรม งานวิจัยของ กนกวรรณ แก้วประเสริฐ และเปรมใจ เอื้อจิตร (2555) “การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินชีวิตของเยาวชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้รับการส่งเสริมให้ดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (ร้อยละ 96.6) และการประยุกต์ ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของเยาวชนเขตดุสิต พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$; S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 3.87$; S.D. = 0.54) ลำดับที่ 2 ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 3.69$; S.D. = 0.68) ลำดับที่ 3 ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 3.67$; S.D. = 0.64) และลำดับที่ 4 ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 3.66$; S.D. = 0.63) และลำดับที่ 5 ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 3.55$; S.D. = 0.66) งานวิจัยของกันยลีนี ปัญญาอภิวังศ์ (2557) “ทักษะชีวิตเพื่อการจัดการตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร” พบว่าระดับทักษะชีวิตเพื่อการจัดการตนเอง ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้ จากการประมวลงานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติสำหรับคนทุกระดับ และสามารถเป็นผลสำเร็จได้ หากผู้ที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ มีความรู้ความเข้าใจ ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

3.1.1 จากผลการวิจัย พบว่า เยาวชนเปิดรับแนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อมวลชน คือ สื่อโทรทัศน์ สื่ออินเทอร์เน็ต และบุคคลในครอบครัว ในระดับมาก ดังนั้น การดำเนินโครงการ จึงควรยึดแนวทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อทั้ง 3 ประเภทอย่างต่อเนื่องต่อไป ทั้งนี้ อาจเพิ่มการเผยแพร่ผ่านสื่ออื่น ๆ เช่น กิจกรรมการสร้างเสริมประสบการณ์การมีส่วนร่วมของเยาวชน อาทิ การปลูกป่าใน โอกาสต่าง ๆ การสร้างฝายในพื้นที่ชุมชน ฯลฯ เพื่อให้เยาวชนเกิดทัศนคติที่พร้อมจะปฏิบัติไปในแนวทางที่ดียิ่งขึ้น สามารถรับรู้

แนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้อย่างถ่องแท้ และสามารถเผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้รับแก่บุคคลอื่น ได้อีกทั้งเป็นการฝึกรการทำงานกับส่วนรวม และร่วมแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ได้เป็นอย่างดี

3.1.2 การรับรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ถึงแม้ว่าเยาวชนจะรับรู้ และมีความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประเด็นต่าง ๆ ในระดับมากถึงมากที่สุด จนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งจะทำให้เยาวชนมีแนวคิดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุและผล สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีสติ มีความรอบคอบ ระมัดระวัง และเตรียมพร้อม สำหรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น แต่ยังมีบางประเด็นที่มีการรับรู้ในระดับปานกลาง ดังนั้น จึงควรเพิ่มการให้ข้อมูลข่าวสารในประเด็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในดำเนินงานสนองพระราชดำริ คือ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรือ สำนักงาน กปร. ให้มากขึ้น ฯลฯ เพื่อให้เยาวชนรับรู้แนวคิด เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ดียิ่งขึ้น

3.1.3 จากผลการวิจัย เกี่ยวกับทัศนคติของเยาวชนที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ เป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งเป็นการเข้าใจผิด ทั้งที่ทั้ง 2 ประเด็นดังกล่าว มีความสัมพันธ์กัน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงควรเพิ่มการให้ข้อมูลข่าวสารหรือรายละเอียด ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของ 2 ประเด็น เพื่อให้เยาวชนมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อไป

3.1.4 จากผลการทดสอบสมมติฐาน ที่พบว่า การเปิดรับสื่อและการเปิดรับสาร มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเยาวชน ที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงควรเพิ่มการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ก็จะสามารถสร้างทัศนคติของเยาวชนให้มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดีขึ้น ซึ่งจะเป็นการย้ำเตือนให้เยาวชนสามารถนำไปปฏิบัติ ได้จริงต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เช่น เด็ก คนวัยทำงาน ผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการสำรวจว่ากลุ่มต่าง ๆ มีการรับรู้ มีทัศนคติ และการใช้ประโยชน์จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

3.2.2 ควรศึกษาในเชิงลึกควบคู่กัน เช่น การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.2.3 ควรศึกษาประเด็นต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น ทฤษฎีใหม่ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กชกร ชำนาญกิตติชัย และคณะ. (2554). รายงานการวิจัยเรื่อง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- กนกวรรณ แก้วประเสริฐ และเปรมใจ เอื้อจิตร. (2555). การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของเยาวชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพฯ.
- กัญย์สินี ปัญญาอภิวังศ์. (2557). ทักษะชีวิตเพื่อการจัดการตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร. มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- กานดา เต๊ะจันทร์. (2556). “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2543). สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์. (2553). พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพฯ.
- กลุ่มพัฒนากรอบแนวคิดทางเศรษฐกิจของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. (2547). กรอบแนวคิดทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- เกษม วัฒนชัย. (2550). องคมนตรีระบุเศรษฐกิจพอเพียงไม่ได้ทำลายเศรษฐกิจประเทศอย่างคนกล่าวหา. จาก [http://www.manager.co.th/View News.aspx](http://www.manager.co.th/ViewNews.aspx). สืบค้นเมื่อ 21 ตุลาคม 2558.
- จันทนา ทองประยูร. (2557). “ตัวแปร การวัด และเครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ”. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยและสถิติประยุกต์ทางนิเทศศาสตร์*. หน่วยที่ 4 นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- จิรายุ รัตนบวร และ อคฺลยเดช ตันแก้ว. (2552). รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี: กรณีนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมา
ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- เฉลียว บุรีภักดี. (2520). รายงานผลการวิจัยเรื่อง ลักษณะของครูที่ดี. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการฝึกหัดครู.
- ชูชัย พิทักษ์เมืองแมน. (2553). ทักษะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไป
ใช้ในการดำเนินชีวิต: กรณีศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
พระนคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลพระนคร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2518). อิทธิพลของสังคมต่อทัศนคติของวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: สถาบัน
ระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก.
- ดวงฤทัย พงศ์ไพฑูรย์. (2544). การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับเพศศึกษาของวัยรุ่น
ในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ทักษ์ไฉย สุนทรวิภาต. (2557). ความสัมพันธ์ของการเปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจ
พอเพียงกับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อของนักศึกษามหาวิทยาลัย
ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์.
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- เทพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ. (2540). ทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2549). การวัดเจตคติ. อุบลราชธานี: วิทยาออฟเซทการพิมพ์.
- บุญศรี พรหมมาพันธุ์. (2557). “การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติอ้างอิง” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา
การวิจัยและสถิติประยุกต์ทางนิเทศศาสตร์* หน้าที่ 9. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประเวศ วะสี. (2542). เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน
ปารีชาติ ศิริบรรณ. (2554). การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ Mr.1081009
Fan Page ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564).
แผนยุทธศาสตร์ สำนักงาน กปร. ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2561-2564).

- ไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค. (2557). “การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา” ใน *ประมวลสาระ
ชุดวิชาการวิจัยและสถิติประยุกต์ทางนิเทศศาสตร์* หน่วยที่ 8. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พีระ จิร โสภณ. (2547). “การใช้ประโยชน์และการสนองความพึงพอใจจากสื่อมวลชน”.
ใน *ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและพฤติกรรมกรรมการสื่อสาร* หน่วยที่ 11. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มณีวัลย์ เอมะอร. (2541). *อินเทอร์เน็ต: การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้ใช้ที่เป็นคนไทย.*
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ).
- วิรัช รัชนิภาวรรณ. (2550). *การบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน.*
รัฐศาสตร์, 55,(4): 21-60
- วิไลพร วจิตตานนท์. (2551) “ความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมการปฏิบัติตามปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระ
จอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง”. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สนธยา พลศรี. (2550). *เครือข่ายการเรียนรู้ในงานพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.*
- สมภพ ตีรณะประคม. (2542). *พฤติกรรมกรเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์กับการเลือกท่องเที่ยวในจังหวัด
ภูเก็ตของนักท่องเที่ยวชาวไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, กรุงเทพฯ.*
- สุเมธ ดันติเวชกุล. (2544). *เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริในใต้เบื้องพระยุคลบาท.*
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- สุรพงษ์ โสภนะเสถียร. (2533). *การสื่อสารกับสังคม. กรุงเทพฯ: คณะวารสารศาสตร์และ
สื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2547).
*เศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.*
- อนุชา ทองทา. (2553). *ความรู้และพฤติกรรมในการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม) มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.*
- อำพล เสนาณรงค์. (2542). *การพัฒนาหลักสูตรผู้วิฤตเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*

Good, C.V. 1959. *Dictionary of Education*. New York: McGraw Hill Book Company.

Hillgard, E.R. 1962. *Introduction to Psychology*. New York: Harcourt Brace and World.

Thurstone, L.L. 1968. *Attitude Theory and Measurement*. New York: John Wiley and Son Inc.

เว็บไซต์ www.chaipat.or.th สืบค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2560

เว็บไซต์ www.eto.ku.ac.th สืบค้นเมื่อ 21 ตุลาคม 2560

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบราชสันตติวงศ์

ภาคผนวก ก
ผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย

ผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญที่ทำการตรวจเครื่องมือวิจัยในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. อาจารย์กรรพุม บุญทวี ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาניתศศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. รองศาสตราจารย์ สุมณ อยู่สิน ตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิประจำสาขาניתศศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
3. รองศาสตราจารย์ ธีรรักษ์ โพธิสุวรรณ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาניתศศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

“การเปิดรับสื่อ การรับรู้ ทักษะคิด และการใช้ประโยชน์จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร”

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งในการวิจัยของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อ การรับรู้ และทักษะคิดต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากนักเรียนในการตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง ซึ่งผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของนักเรียนไว้เป็นความลับ โดยจะนำมาวิจัยในภาพรวมเท่านั้น แบบสอบถามจะประกอบด้วย 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน

ตอนที่ 2 การเปิดรับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 2 การเปิดรับสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 3 การรับรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 4 ทักษะคิดที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 5 การใช้ประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนิน

ชีวิตประจำวัน

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็นอื่น ๆ

แบบสอบถาม

“การเปิดรับสื่อ การรับรู้ ทักษะคิด และการใช้ประโยชน์
จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร”

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของนักเรียน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

11-14 ปี 15-18 ปี 19 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

ตอนที่ 2 การเปิดรับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน
ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

1. ในรอบ 1 เดือน ที่ผ่านมา นักเรียนเปิดรับสื่อเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพียงใด

ประเภทสื่อ	ระดับความถี่				
	มากกว่า 6 ครั้ง	5-6 ครั้ง	3-4 ครั้ง	1-2 ครั้ง	ไม่เคยเปิดรับ
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
สื่อมวลชน					
วิทยุกระจายเสียง					
โทรทัศน์					
หนังสือพิมพ์/นิตยสาร					
อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					

ประเภทสื่อ	ระดับความถี่				
	มากกว่า 6 ครั้ง (5)	5-6 ครั้ง (4)	3-4 ครั้ง (3)	1-2 ครั้ง (2)	ไม่เคยเปิดรับ (1)
สื่อเฉพาะกิจ					
เว็บไซต์					
กิจกรรมเข้าค่ายเรียนรู้					
การศึกษาดูงาน/นิทรรศการ					
อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
สื่อบุคคล					
บุคคลในครอบครัว					
ครู/อาจารย์					
เพื่อน					
อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					

2. นักเรียนเปิดรับสื่อแต่ละประเภทเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในช่วงระยะเวลาใด

ประเภทสื่อ	ช่วงระยะเวลาการเปิดรับสื่อ				
	06.00- 10.00 น. (5)	10.00- 13.00 น. (4)	13.00- 18.00 น. (3)	18.00- 20.00 น. (2)	ไม่เคยเปิดรับ (1)
1. วิทยุกระจายเสียง					
2. โทรทัศน์					
3. หนังสือพิมพ์/นิตยสาร					
4. สื่อออนไลน์					
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					

3. นักเรียนเปิดรับสื่อแต่ละประเภทเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากสถานที่ใด

สถานที่	ระดับการเปิดรับสื่อ				
	มากที่สุด (5)	มาก(4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. บ้าน/ที่พักอาศัย					
2. สถานศึกษา					
3. ร้านอาหาร					
4. ร้านอินเทอร์เน็ต					
5. ห้างสรรพสินค้า					
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					

ส่วนที่ 2 การเปิดรับสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา นักเรียนเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประเด็นใด เพียงใด

ประเด็น	ระดับการเปิดรับสาร				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่ชาวไทย เพื่อให้สามารถ ดำรงอยู่ได้อย่าง มั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทำให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินชีวิต					
2. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชี้ถึงแนวทางการ ดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ให้ ดำเนินไปในทางสายกลาง การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเอง ให้รอดพ้นจากผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ทั้งจากภายในและ ภายนอก					

ประเด็น (ต่อ)	ระดับการเปิดรับสาร				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
3. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งสร้างพื้นฐานในชีวิตให้ประชาชน มีความพอมีพอกิน พอใช้					
4. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน แต่จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบในการนำมาใช้					
5. แนวทางในการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความประหยัด ถูกต้อง ซื่อสัตย์ สุจริตการไม่แก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันกัน					
6. การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนจะแสวงหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยาก การชวนช่วยใฝ่หาความรู้ ให้มีรายได้เพิ่มพูนขึ้น ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา					
7. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารการเงิน ได้เป็นอย่างดี					
8. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถประยุกต์ใช้ทั้งระดับปัจเจกบุคคล ชุมชน และระดับรัฐได้					
9. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นรูปแบบหนึ่งของการประยุกต์ใช้ในเกษตรทฤษฎีใหม่					
10. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสอดคล้องกับหลักการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน					
11. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการสร้างรากฐานของประเทศโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ					

ตอนที่ 3 การรับรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน นักเรียนรับรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

ประเด็น	การรับรู้		
	รู้ (3)	ไม่รู้อ (2)	ไม่แน่ใจ (1)
1. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชดำริ ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทำให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินชีวิต			
2. หลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการพัฒนาคน สังคม และประเทศชาติ			
3. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 3 หลัก คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน			
4. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 2 เงื่อนไข คือ การมีความรู้ และมีคุณธรรม			
5. ความพอประมาณ หมายถึง พอประมาณในทุกอย่าง ความพอดี ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป โดยต้องไม่เบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่นให้เดือดร้อน			
6. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ			
7. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับกับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ในอนาคตทั้งใกล้และไกล			
8. เงื่อนไข ด้าน “ความรู้” ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การมีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นตอนการปฏิบัติ			
9. เงื่อนไข ด้าน “คุณธรรม” ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การมีความตระหนักในคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต อดทน ความเพียร และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต			

10.สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) และมูลนิธิชัยพัฒนา เป็นหน่วยงานที่สามารถให้ข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้			
--	--	--	--

ตอนที่ 4 ทักษะที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับทัศนคติของนักเรียนนักเรียนมีทัศนคติต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

ประเด็น	ระดับทัศนคติ				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)
1. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้แนะทางดำรงชีวิตและปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ					
2. การพึ่งตนเองเป็นหลักการสำคัญตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
3. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง					
4. การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้องตระหนักในคุณธรรมมีความซื่อสัตย์ สุจริต					
5. การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้องใช้ความเพียรพยายามและความอดทน					
6. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปลูกฝังให้มีทัศนคติต่อการพัฒนาตนเองให้มีคุณธรรม จริยธรรม เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะให้ดียิ่งขึ้น					
7. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางปฏิบัติที่น่าสนใจในการศึกษาค้นคว้า					
8. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ เป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกัน					
9. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการปฏิบัติอย่างพอดี พอประมาณ และทางสายกลาง					

10. การมีความรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง เป็นหลักตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
---	--	--	--	--	--

ตอนที่ 5 การใช้ประโยชน์จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนิน
ชีวิตประจำวัน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมการใช้ประโยชน์ของนักเรียน
นักเรียนได้ใช้ประโยชน์จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างไร

การใช้ประโยชน์	ระดับการนำไปใช้ประโยชน์				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. การนำไปใช้เป็นแนวทางในการ ดำเนินชีวิตประจำวัน					
2. การนำไปพูดคุยสนทนาต่อ					
3. การนำองค์ความรู้ไปเผยแพร่และ แนะนำผู้อื่นต่อได้					
4. รับผิดชอบตนเอง รู้จักเก็บออม รู้จักแบ่งปัน					

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูง สำหรับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวอภิญา แก้วเปรมกุล
วัน เดือน ปีเกิด	23 ธันวาคม 2510
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	นิเทศศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2536
สถานที่ทำงาน	สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ระดับชำนาญการ

